75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЧЕРВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 18, 1968 No. 114. VOL. LXXV

В ТОРОНТІ ПОЧАЛИСЯ ТРІЮМФАЛЬНІ ВІДВІДИНИ ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ БЛАЖЕННІШОГО ЙОСИФА; ВСІ УКРАЇНСЬКІ ВЛАДИКИ КАНАДИ І ЗСА ТА 50 000 ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В УРОЧИСТІМ ПРИВІТАННІ КНЯЗЯ ЦЕРКВИ.

ЄДНІСТЬ НАРОДУ І ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ЗАВЕРШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ БУЛИ ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ ВИСТУПІВ

Приїзд і привітання на летовищі

Торонто (І.К.). — Усі українські католицькі Владики Канади і ЗСА із своїми Митрополитами ВПреосв. Кир Максимом Германюком та ВПреосвященним Кир Амвросієм Сеньшином на чолі, як також і яких 50,000 осіб з Канади і з ЗСА взяли участь в урочистому привітанні Первоієрарха Української Католицької Церкви і її патріярхорівного Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого в Торонті упродовж трьох днів минулого кінця тижня. Єдність українців у світі та організаційне завершення Української Католицької Церкви створенням її патріярхату були головною темою багатьох виступів у перших днях тріюмфальних відвідин Первоієрарха Української Католицької Церкви в Новому Світі.

Від багатьох тижнів велика українська торонтська громада не знала іншої теми, як заповідженний на п'ятницю 14 червня 1968 приїзд Первоієрарха Української Католицької Церкви, Верховного Архиєпископа й Кардинала Йосифа Сліпого. Всі інші канадійські й міжнародні події відійшли на задній плян — подих революції у Франції, вбивство сенатора Роберта Кеннеді в Лос Анджелесі, — виявлення, що саме тут, у Торонті, здогадний вбивник д-ра Мартіна Лютера Кінґа дістав канадійський пашпорт для своєї втечі за океан. Загальне радісне хвилювання росло в міру того, як із сусідніх З'єднаних Стейтів почали напливати вістки про плянований масовий приїзд до Торонта американських українців — щоб заманіфестувати свою відданість і свій подив Князеві Церкви, незламному страдальникові за віру, Церкву і народ.

Але часу на зорганізування цілої програми привітання Кардинала і на ввесь час його перебування в Канаді було дуже мало. Ініціятиву й усю ідею приїзду Верховного Архиєпископа до Канади подав був Едмонтон, коли-то Кир Ніл Саварин вперше офіційно запросив Верховного Архиєпископа прибути на з'їзд Централі Українських Католицьких Організацій, передбачений на два останні дні червня і перший день липня цього року. Але ж тоді наче автоматично мусіла виринути думка: якщо Верховний Архиєпископ радий полетіти аж ген на північно - західній край Канади, то чи не можна просити Його — прибути передусім на 20-річчя Митрополії Української Католицької Церкви в Канаді, з відвідинами до всіх найбільших осередків скупчення канадійських українців, почавши від Торонта?! Відомо, що всі Владики звернулись з такими запросинами до Первоієрарха Української Католицької Церкви, який дістав благословенство на таку подорож від Папи і запросини прийняв.

Попереджені державні, провінційні й міські власті та правління Міжнародного летовища у Торонті рішили приземлити літак Його Блаженства біля т.зв. „ВІАйПі"-мосту („вері імпортент" — дуже важливого), де приземлюються тільки літаки з найдостойнішими гістьми, як королева Єлисавета, з виходом через міст на велику чудову площу і через неї — до люксусового Адміністраційного будинку летовища. Організатори згори плянували найбільше зібрання громадян на неділю 16 червня, коли-то в год. 11 перед полуднем Верховний Архиєпископ в сослуженні всіх Владик і духовенства відправить Архиєрейську Літургію на величезній площі Всеканадійської виставки — Бендшел, як теж на недільному концерті й понеділковому бенкеті, й тому навіть не дуже пропаґували масовий прихід на летовище. Треба було рахуватися також з тим, що п'ятниця — це робітний день, — що не можна довго зупиняти Його Блаженство на летовищі після довгої томливої дороги та що й збереження ладу при багатотисячному здвизі народу на летовищі вимагало б особливих заходів. Все ж, уже на пів-тори години перед прилетом літака прибули туди — головний впорядник, старший пластун Велигорський із своїм „штабом". Преосв. Єпископ Ізидор Борецький із своїм секретарем о. Матвієм Берком, голова Єпархіяльної Централі українців католиків, він-же голова Організаційного Комітету д-р М. Кушпета, „опікун" представників преси ред. О. Тарнавський і інші. Прибувало щораз більше людей, представники установ і організацій із „зеленими" відзнаками у відрізненні від „червоних" відзнак журналістів і фотографів, духовники, пластуни, широка публіка. Між приявними видно було головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора з дружиною, його заступника й керівника Канадійської канцелярії УНСоюзу Богдана Зорича, генерального секретаря Головної Ради НТШ і голову НТШ Канади проф. Є. Вертипороха з дружиною, прибулого із Філядельфії гол. предсідника „Провидіння" о. дек. М Харину, голову Братства кол. вояків 1 Української Дивізії д-ра М. Малецького, Президента АБН п. Ярослава Стецька, Голову Об'єднаного К-ту українських організацій міста Ню Йорку Р. Гуглевича і багато інших.

Музика „Батурин" СУМА Відділу ім. Чупринки, грала марші. Уставлялись пластунки, дівчата, група панночок у прегарних народних одягах, велика група духовників. На мості вишикувались у шпалір 12 поставних юнаків з 28-го Королівського летунського кадетського корпусу, всі українці, під проводом Василя Т. Беня. Якийсь старшина канадійської митної сторожі запитував, як поукраїнськи титулується Його Еміненцію: коли йому пояснили, що український титул є „Його Блаженство" — він заявив дуже вдоволено, що так він і привітав Кардинала. Врешті являється кількох членів Королівської Кінної Поліції — надзвичайно ввічливі, спокійні. Почерез „Дуже важливий" міст аж до мікрофонів розстелюють червоний килим...

Їх Блаженство Верховний Архиєпископ і Кардинал КИР ЙОСИФ СЛІПИЙ

Серед бурі оплесків поволі наближується висока постать Первоієрарха, у білому колпаку, з жезлом у руці, з сивою бородою і привітною усмішкою на обличчі. Йому товаришать Преосв. Кир Ізидор Борецький, секретар Кардинала о. М. Марусин, о. ген. вікарій В. Філевич і о. д-р Р. Даниляк. Йому назустріч виходять ВПреосв. Митрополит М. Германюк, Преосв. Єп. М. Руснак, о. протопресв. д-р Б. Липський й інші. Заметушились фотографи. Музика заграла Канадійський гимн і після нього „Ще не вмерла", підхоплене масою присутніх.

Першим вітає Первоієрарха Української Католицької Церкви ВПреосв. Митрополит Германюк, висловлюючи радість з того приводу, що Його Блаженство вперше вступив на канадійську землю, до канадійських українців. Митрополит прославляв Кардинала, як непохитного оборонця Церкви і Народу без уваги на власні найбільші терпіння. Проф. Б. Попель з Шикаґа вітав від Головного Комітету оборони традицій Католицької Церкви. Д-р Кушпета вітав Кардинала від Централі Українців Католиків Торонтонської Єпархії, яка переводила підготову урочистостей в Торонті, д-р О. Бойко промовляв від Комітету Українців Канади, сенатор А. Томпсон від канадійського уряду, міністер Яремко від провінції Онтеріо. 5-річна Оленка Іванусів (внучка проф. Є. Вертипороха) у товаристві 6-річного Ігоря Гробельського передала Кардиналові квіти, — група малих дітей з українського садочка продеклямувала збірно привітальний віршик, — Таня Онищук вручила від Ліґи Українських Жінок розкішний колач на підносі з українською скатертю, — від Дівочої Академії Пречистої Діви Марії Лариса Вітик вручила Кардиналові пропам'ятну таблицю, дві її товаришки Марія Миськів й Ірка Білинська передали троянди, а мати Францішка, провінціялка СС Служебниць із названої Академії виголосила короткий привіт.

На прохання Преосв. Ізидора Борецького, який закінчив черґу промовців, і після того, як Його Блаженства привітався з кількома знайомими йому громадянами, він відчитав по-українськи і те саме потім по-англійськи коротку промову, в якій висловив радість з приводу свого приїзду до Канади. Верховний Архиєпископ згадав Великого Митрополита Андрея, який поклав підвалини під Українську Католицьку Церкву в Канаді, виславши до Канади першого Владику, єпископа Никиту Будку, який потім в роках лихоліття помер на далекій півночі на засланні. Верховний Архиєпископ передав привіт українцям Канади і З'єднаних Стейтів Америки від рідної України та бажав їм єдности Української Церкви й українського народу. Він висловив вдячність канадійському урядові за гостинність та благословив усіх. (Повний текст буде поданий згодом).

Поволі, під рясні оплески маси кількох тисяч присутніх, Кардинал ішов до виходу, біля якого два колишні члени І Української Дивізії УНА Гриць Яремчук і п. Заліпський тримали широкий полотняний транспарент з написом: „В поклоні Їх Блаженству Верховному Архиє-

(Закінчення на стор. 7-ій)

„ЦЕ НІБИ СВЯТИЙ ІЗ НЕБЕС ЗІЙШОВ..."

(Репортаж із першого дня відвідин Верховного Архиєпископа в Торонті)

Торонто, 14 червня, (Зенон Снилик). — „Так, це справді велична постать. Це ніби святий з небес зійшов", — з патосом промовила середнього віку жінка - канадійка, як виявилось опісля, адміністративний заступник керівника летовища Малтон в Торонті, на якому в цей історичний день вступив вперше на Північно - Американський континент Їх Блаженство Кардинал Йосиф Сліпий, Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви.

Майже три-тисячна маса захоплених і нетерпеливо вичікуючих українців з різних частин Америки і Канади уставились трьома рядами по обох боках променади, що сполучує летовище із адміністративним будинком Малтону. Невеликий міст відділяє їх від довго очікуваного гостя, який причалив годину тому тут, в цій великій метрополії південної Канади. Серед народу — всі українські єпископи Канади — ВПреосв. Митрополит Максим Германюк, Преосв. Ніль Саварин, Преосв. Андрій Роборецький, Преосв. Михайло Руснак, десятки священиків, сотки пластової та СУМ-івської молоді, що шпалірoм виструнчилися здовж променади, чільні діячі торонтонської громади на чолі з д-ром М. Кушпетою та дром Й. Бойком, монахині-сестри з ученицями шкіл, група дівчат в народних одягах з п'ятьох земель України, які вітатимуть Кардинала хлібом і сіллю, СУМівська оркестра під кер. маестра Кардаша ,та тисячі мирян з усіх усюдів.

Вже від 12 год. голосники на летовищі заповідають приїзд Їх Блаженства та скеровують людей до адміністративного будинку, площа якого прикрашена прапорами — сьогодні ще й українськими - служить для привітів ВІП'С (Вери Імпортант Персонс) — особливо достойних гостей. І ось на кільκа хвилин перед 4-ою годиною з-поза променадного мосту появляється біла камелавка, патріярша шапка, що яскраво відбивається на чорній (подорожній) рясі великого Ісповідника Української Католицької Церкви. Його висока, струнка і, не зважаючи на вік, невгнута постать появляється на горі — на тлі голубого неба і дещо на захід похилого сонця. Певним кроком ступає Верховний Архиєпископ Йосиф, тільки легко торкаючи землі жезлом, що його держить в правій руці. Голубі очі тепло і радісно огортають масу народу, що вичікує внизу.

В асисті Преосв. Ізидора Борецького, єпископа торонтонського, о. монсіньйора Василя Филевича, о. монсіньйора Мирослава Марусина, особистого секретаря Їх Блаженства та о. Романа Даниляка, — Кардинал Йосиф поволі, масстатично проходить попри виструнчений ряд 12-ох молодих кадетів - українців 283-го Королівського Канадійського Корпусу Летунів. Хвилина тиші, а опісля бурхливі, тривалі оплески, що ледве чи можуть висловити велике почуття радости та душевного піднесення серед цієї громади мирян.

Опісля цвіти, дарунки, привіти — слова пошани, відданости, любови і вірности Достойному Гостеві, великому Ісповідникові, що „ніби Святий зійшов з небес".

„Як батька виглядають діти", шепоче старенький монах-студит з довгою бородою. Це отець Філотей Коць, що ще зі Львова знає теперішнього Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви.

Двоє п'ятилітніх дітей. О. Іванусь та І. Гробельський дзвінкими голосами, повні зворушення, дивлячись угору на сильне лице Кардинала Йосифа, вітають Його рідною українською мовою.

Молода, з модерною зачіскою, мати трирічного Богданчика і п'ятилітнього Романа Вітюків подає хлопцям цвіти, які стелять Ісповідникові під ноги. Всюди цвіти. Молоді пластуни-новаки з 11-го гнізда торонтонської станиці, спеціяльно вибрані за взірцеву поведінку та успіхи в пластунстві, під проводом Ярослава Соколика, гордо прямують до Кардинала, щоб віддати Йому привіт.

Молода, струнка сумівка Оленка Головата з гордістю каже: „Їх Блаженство це наш нескорений український нарід, це наш дух, це наша надія".

Виструнчені — старші і молодші — стоять обличчям до сонця і до прапорів, що повівають на вітрі, коли сумівська оркестра „Батурин" грає канадійський та український національні гимни. Ще стрункіша постать Верховного Архиєпископа, коли народ підхоплює „ще нам браття молодії, усміхнеться доля". Тільки клацання фотоапаратів перериває тишу поміж віддихами і строфами українського гимну.

І дальше привіти — короткі, щирі.

Чемно, але резолютно пропонують місце на підвищенні уніформовані поліцисти та урядники летовища, серед них один українець, що закликає зворушених людей зробити місце для Кардинала. Врешті Їх Блаженство благословить рукою тричі, дає знак, що хоче промовити. І хоч не працюють чомусь через три години приготовлювані голосники, то чути міцний голос українського Владики: „Сьогоднішній день — це вияв вдячности Української Церкви і Народу, яка нам потрібна сьогодні більше, як коли небудь. Хай дух нашої рідної

(Закінчення на стор. 7-ій)

Де Ґолль випустив на волю генерала Салана й 13 інших змовників

Париж. — 15 червня тут було випущено на свободу з в'язниці генерала Салана, керівника підпільної терористичної організації, яка змагалась проти уряду Де Голля, за збереження Альжиру при Франції. Крім нього, звільнено з в'язниці полковника Антуана Арґу та 12 інших представників терористичної організації, котра називала себе Секретною Армією і знищила багато альжирців, французьких офіцерів та офіційних представників. Усіх їх було звільнено на наказ де Ґолля. Шестеро із звільнених брали участь у трьох замахах на життя президента Де Голля: в 1961 р., коли генерал Салан керував тією терористичною організацією, і в 1962 й 1963 роках, коли він уже був ув'язнений. Звільнення відбулось у зв'язку з підготовою французького уряду до виборів, що відбудуться наступної неділі. Президент Де Голль та інші члени його уряду провадять передвиборчу кампанію під гаслом перемоги над диктаторськими комуністами — за консолідацію всіх патріотичних сил Франції. Прем'єр Жорж Помпіду виступив із закликом до всіх, хто був в опозиції до генерала Шарля Де Ґолля в справі Альжиру, щоб вони тепер об'єднались довкола уряду. Звільнений з в'язниці генерал Салан і надалі є героєм в очах майже одного мільйона французів, які колись жили в Альжирі й багато з них там і народились. Вважають, що президент Де Ґолль, звільнивши ген. Салана, таким чином подякував французькій армії за підтримку, яку вона подала урядові два тижні тому, під час найбільших заворушень у Франції, коли багато студентів та комуністів зводили бійки на вулицях Парижу й інших великих французьких міст, знищуючи трикольорові прапори й наставляючи червоні. Ген. Салан має тепер 69 років. Він був головнокомандувачем французьких військ у Альжирі в 1958-60 роках і виступав проти надання Альжирові права на державну незалежність. Ген. Салана було засуджено на досмертну в'язницю, хоча він не був завжди проти політики ген. де Ґолля: кардинальне розходження між ним і де Ґоллем виникло тільки в питанні Альжиру. Ген. Салан повідомив, що він опублікує свої спогади.

Чотири народності в СССР можуть повертатись додому з примусового переселення

Москва. — За рішенням совєтського уряду, представники чотирьох національних меншин, усі мусульманського віровизнання, виселені за Сталіна з рідних місць, можуть повертатись тепер додому. Мотивуючи примусове виселення турків, курдів, гемшилів — вірменських мусульман, та азербайджанців „безпекою совєтського кордону", Сталін примусово виселив їх у 1948 р. з прикордоння Грузинської ССР з Туреччиною в совєтську Центральну Азію. Вже понад 10 років ці народності були реабілітовані, однак, їм досі не дозволяли повернутись у рідні сторони. В указі Верховної Ради СССР сказано, що реабілітовані національні меншини мають такі ж самі права, що й інші народи — узбеки й казахи, які були реабілітовані ще раніше.

Конґрес зменшить на одну третю допомогу закордонові

Вашингтон. — В конґресових колах передбачають, що Конґрес цього року зменшить на одну третю запропоновану Урядом президента Джансона суму 2.9 більйона дол. на допомогу закордонним державам. Деякі конґресмени гадають, що Конґрес в цілості відкине цього року видатки на допомогу закордонові. Причина цього така, що Конґрес має зменшити бюджет на 6 більйонів дол. у зв'язку з тим, що погодився він на збільшення на 10 відсотків прибуткових податків. Представники Уряду заявляють, що не можна значно зменшувати видатків на допомогу закордонові, бо новий президент, чи він буде демократом чи республіканцем, потребуватиме фондів на те, щоб допомогти деяким державам, яким загрожує комуністична аґресія. На економічну допомогу призначено 2.5 більйона дол. а на військову — 400 мільйонів долярів.

ДІЛОВІ НАРАДИ В ЗУАДК

Філядельфія. — У п'ятницю 14 червня Президент З'єднаного Українського Американського Допомогового Комітету д-р Володимир Галан на нараді Екзекутиви в Домі ЗУДК-у зробив звіт із найновішої ділової подорожі до чотирьох країн Зах. Европи. Було обговорено низку актуальних проблем ЗУДК-у На 21 вересня ц.р. призначено Загальні Збори ЗУАДК-у, на яких, між ін. справами, буде розглянена підготовлювана тепер зміна статуту цієї важливої організації для української спільноти у світі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Суперечні настрої

„Вимогу зміни вичували політики під час переведених дотепер правиборів; Джансон відчув це перед тим, як зрікся . . ." — читаємо в загальній оцінці внутрішньоамериканської ситуації в останньому числі „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 17 червня ц. р. В іншому місці того числа це твердження уточнюється: „Ось як один видатний політичний дяч з американського Сходу оцінює справи: Ця країна звертається в політиці „направо", і це явище увиразнюється від якогось часу. Цим разом у повітрі чути республіканську перемогу, однаково щодо Білого Дому і щодо Конґресу". Ці слова знаходили б потвердження у перемозі в каліфорнійських правиборах до Сенату консервативного республіканця Макса Раферті над теперішнім сенатором Томасом Кучелем, відомим із його ліберальних поглядів.

Однак, з другого боку, твердження щодо звороту громадських настроїв „направо" заперечує проголошення останнього опиту, проведеного відомим Інститутом Геллупа. За вислідами того опиту, в червні 42% опитуваних заявились за демократичного віце - президента Гюберта Гомфрі, як кандидата на президент, а лише 36% — за республіканського колишнього віце - президента Ричарда Ніксона. Коли йдеться про республіканського губернатора Ню Йорку Нельсона Рокефеллера, то Гюберт Гомфрі також веде провід у відношенні 39:36.

Наведені дві опінії характеристичні для заколоту в громадській думці, що запанував у ЗСА після останніх політичних атентатів, наявного зросту злочинности та публічних заворушень і авантур. Одні твердять, що в основі правильна та лінія внутрішньої політики, що її вели президенти Джан Кеннеді й Линдон Джансон, себто поширення законів про рівність громадянських прав та оборону конституційних прав людини й громадянина. Інші хотіли б бачити зміну не осіб, а системи, і тому пригадують, що зміна осіб з тієї самої партії і тих самих поглядів не може вплинути на зміну системи. Очевидно, закордонної, як і внутрішньої державної політики не можна круто звернути з її дотеперішнього шляху. І без уваги на партійну приналежність кожночасного президента такої великодержави, як ЗСА, існують норми, що їх не можна нехтувати. А до листопада ще можуть зайти інші зміни. Тому невідомо, чи виборці голосуватимуть під гаслом „пора на зміну".

„Совєтська" молодь

11 червня в Москві розпочався V всесовєтський з'їзд товариства „Знание" — „Знання", що має свої відділи в усіх т. зв. союзних республіках і об'єднує сотні тисяч лекторів, пропаґандистів, антирелігійних викладачів і тисячі „знавців наукового комунізму". Товариство „Знання" — це найбільший у світі штаб пропаґанди, на який змушена спиратися московсько - імперська система. Про розміри діяльности „Знання" свідчать дані з московської „Правди" з 12 червня: у 1964 р. з рамени того товариства прочитано для населення СССР 14 мільйонів лекцій, а в 1967 р. ще більше — майже 16 з половиною мільйонів, при чому „дві третини з них були присвячені громадсько - політичним темам, в тому числі й питанням антирелігійної боротьби.

З перших доповідей на з'їзді, переказуваних у совєтській пресі, стало видно, що пропаґандисти особливо стурбовані „вихованням нашої совєтської молоді". Треба і треба — підкреслювалось у доповідях — „давати максимальну допомогу партійним організаціям у ділі виховання совєтських людей в дусі ідейного переконання, непримиренности до будь-яких проявів буржуазної ідеології, в дусі клясового підходу при оцінці явищ". Для ще більшого баламучення молодих голів комуністичним ученням треба, говорили на з'їзді, „широко притягати для виховання молоді відомих учених, громадських і державних діячів".

Про яку молодь мова?

Молодь, яку треба ще більше „виховувати в комуністичному дусі", народилась у Совєтському Союзі. З дитячого садочка її виховують в дусі любови до Леніна та інших „вождів"; у початковій школі її примусово вписують до „піонерської організації"; хто бажає вчитись далі, у вищій школі — мусить обов'язково стати комсомольцем, де також посилено „виховують" . . . Преса, література, радіо, телевізія, кіно, театр — все це під контролею диктаторської комуністичної партії, тож усе це також „виховує" молодь, яка на власні очі ніколи не бачила „капіталізму" і з дитинства позбавлена права ходити з батьками до церкви . . .

Турботи товариства „Знання" лише підкреслюють кризу „комуністичної ідеології" в СССР.

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ В ЮҐОСЛАВІЇ

Дещо з історії поселення українців в Юґославії

У кордонах сучасної Юґославії є коло 70 тисяч українців. Живуть вони не в одному місці, а порозкидані в різних частинах краю, в різних республіках, які творять федерацію Юґославії — Сербії, Хорватії, Боснії і Славонії.

Найраніша і найбільша група наших людей поселилася в окрузі Бачки, і тому названо їх тоді бачванськими русинами. Перші українські поселенці прибули туди 200 років тому з Пряшівської України, чи, як дехто каже, з Пряшівського краю.

Друга група наших поселенців прибула пізніше і поселилася між хорватами на південній Наддунайщині, в околицях Сріму. Була вона чисельно менша, з часом затратила свою мову і тепер різниться від хорватів тільки своїм греко - католицьким обрядом.

Третя група поселенців — це вихідці з Галичини, частинно з Лемківщини, які прибули туди перед першою світовою війною, за австрійського цісаря Франса - Йосифа.

Після прогнання турків з Боснії, залишилося багато вільних гористих земель. Австрійський уряд вирішив заселити ті простори і тому закликав свв[о]їх безземельних підданих на „цісарські землі". На цей заклик багато наших людей з Галичини виїхало до Боснії і поселилося навколо гірського містечка Приянова. Ці поселенці увесь час тримали зв'язок з рідними в Галичині, а грамотні з них також з „Просвітою" у Львові, спроваджували звідтам книжки та газети. Пізніше у Приянові засновано читальню „Просвіти" та цілий ряд культурно - освітніх гуртків. Але насамперед будовано греко - католицькі церкви та організовано парохії. Перші священики походили з Галичини, пізніше ті поселенці мали священиків з дітей наших вихідців, народжених вже в Юґославії.

Національна свідомість поселенців

Тому, що українські поселенці в Юґославії походять з двох різних областей української землі — одні з Пряшівщини, а другі з Галичини — національна свідомість розвивалася в них не однаково.

Ті поселенці, що походили з Галичини, як згадано вище, завжди тримали зв'язок зі Львовом, слідкуючи за національним розвитком галицької вітки українського народу. Тому вони рівночасно з Галичиною прийняли нові національні назви — Україна, українці. Це сталося ще перед першою світовійною.

Поселенці, що вийшли з Пряшівщини, орієнтувалися на Пряшів, і також усе, що було пов'язане з національним розвитком, присвоювали собі звідтам. А тому, що на Пряшівщині найдовше, аж до останньої війни, збереглися старі національні назви Русь, русини — то вони їх і держалися. Але треба зазначити, що пряшівські вихідці в Хорватії ніколи не вважали себе за „русских", тобто москалів. Тепер вони вживають подвійної, старої і нової назви: русини - українці. Вони видають свою газету „Руске Слово" — з одним „с", так, як писали колись у Галичині, а не з двома „с", як це роблять редактори газети „Карпатска Русь", які вважають себе „русскими" - москалями.

Творення центральних організацій

Вихідці з Галичини, що осіли в Боснії, організувалися раніше. 29 листопада 1965 р. відбувся в місті Банялюка з'їзд, в якому взяли участь делеґати від усіх громад наших людей, поселених в Юґославії — Боснії, Славонії, Сербії. Були також делеґати від вихідців з Пряшівщини, що живуть в околиці Бачки, в Хорватії. На тому з'їзді покликано до життя центральну організацію — Українську Культурно - Просвітню Раду, яка має давати напрямки національної і культурно - освітньої роботи серед українських вихідців з Галичини.

Вслід за поселенцями з Галичини пішли й вихідці з Пряшівщини, чи докладніше з Земплинщини. 25 лютого 1968 р. вони відбули у м. Вуковарі, в Хорватії, з'їзд, на якому заснували свою центральну організацію — Союз Русинів - Українців Хорватії. В бачванському ділекті ця організація, як подає „Руске Слово" з 1 березня 1968 р., називається Союз Руснацох - Українцох Соціялістичной Республіки Горватскей.

Завдання цього Союзу — розвивати між його членами національну культуру, плекати народні традиції, сприяти розвиткові економічного й політичного життя. Союз має створювати, як сказано в повідомленні згаданої газети, кращі умови для національного шкільництва, дбати про розвиток усіх форм національної культури і поширювати їх серед інших народів Юґославії, нав'язати зв'язки з українцями поза межами Юґославії, насамперед в Україні, в Чехо-Словаччині та Польщі. У плянах Союзу є й видання нового часопису.

Головою Союзу Русинів-Українців Хорватії обрано письменника Володимира Костельника, а головою Виконавчого комітету — Степана Гудака.

Видавнича діяльність

Вихідці з Пряшівщини мають більші досягнення в культурно - освітній ділянці, ніж вихідці з Галичини. В м. Руский Керестур вони зорганізували своє видавництво, яке видає згаданий вище тижневик „Руске Слово" з додатком „Літературне Слово", дитячий журналик „Піонерска Заградка" (Піонерський Садок), журнал

(Закінчення на стор. 7-ій)

МІСІЯ Д-РА ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

2

В Італії

5-го червня д-р В. Ґалан мав авдієнцію у Папи Павла VI і відносно коротку, але важливу розмову. Того ж дня його прийняв Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий, а ввечері — Апостольський Візитатор для українців-католиків у Західній Европі Архиєпископ Іван Бучко, Архипастир Знедолених, як його з любов'ю називають українці тих країн. Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, як і Архиєпископ Кир Іван, виявили повне зрозуміння важливости праці ЗУАДК у всіх її аспектах. При нагоді тих відвідин порушено багато справ.

З римського летовища д-р Володимир Ґалан відлетів 7 червня до Філядельфії.

У Німеччині

31-го травня д-р В. Ґалан відлетів до Мюнхену, а 1-го червня провів ділову нараду в квартирі ЗУАДК на Авґустин вулиці з усіма урядовцями Европейського Представництва ЗУАДК-у, на чолі з директором П. Рудком.

Після кілька годинної наради гість оглянув Дім Науки, з чималою викладовою залею, бібліотекою, де стрівся з ректором проф. Р. Єндиком та іншими науковцями. Як президент ЗУАДК, д-р В. Ґалан склав візиту Владиці Платонові Корниликові, мав зустріч із президентом УНР Миколою Лівицьким, а від Суспільної Служби Українських Комбатантів в Америці передав чек на $ 1.000 для Організації Українських Інвалідів у Німеччині, представники якої прийняли той падарунок з почуттям братерської вдячности. Увечері в Домі Науки гість мав зустріч з українською громадою Мюнхену, представники якої висловлювали одностайне бажання зберегти й пожвавити діяльність Европейського Представництва ЗУАДК, а самому Представництву особливо були вдячні за складні й великі турботи в справі відшкодувань потерпілим українцям за гітлеризму. Европейське Представництво ЗУАДК допомагає нашій громаді в різних формах, зокрема добивається і одержує допомогу з різних фондів і установ Зах. Німеччини, адже З'єднаний Український Американський Допомоговий Комітет — це акредитована недержавна, але цілковито правно визнана установа навіть при ОН.

У Швайцарії

2 червня д-р В. Ґалан прибув до Женеви, де мав справи в Міждержавному Комітеті для Европейської Міграції. Комітет створили 30 західніх держав по війні. З ним ЗУАДК мав договір про переселювання українців, тепер такої потреби немає, договір вигас. Але назріває можливість переселювань і допомоги в подібних справах для українців у країнах-сателітах. Тому, після виясfindings нень і нарад, д-р В. Ґалан підписав знову договір, в поширеній формі, в тому й на допомогу українським емігрантам в Арґентині, Бразилії та кількох інших країнах Південної Америки. Представник Бразилії при тому телефонічно пов'язався з урядом своєї країни, прохаючись звернутись, не відкладаючи, до організації КЕР для допомоги потребуючим українцям. Так один конкретний захід вже незабаром буде реалізований. При нагоді перебування в Женеві, президент ЗУАДК відвідав Високого Комісара при ОН у справах біженців, Аґу Хана, який і раніше виявляв увагу до українців з часів війни. Д-р В. Ґалан передав Аґа Ханові світлину з Ню Йорку, коли той високий достойник перебував у ОН. Розмова мала дружній характер. Між іншим, у політичних колах рахуються з можливістю, що саме Аґа Хан перебере місце генерального секретаря ОН У Тана.

Висновки з подорожі

У розмові з кореспондентом „Свободи" д-р Володимир Ґалан висловив декілька думок, що постали у висліді цієї поїздки до Европи (нещодавно д-р В. Ґалан відвідав декілька країн Південної Америки, де також зустрічався з українським громадянством). Ось ці думки-висновки:

„Для українців у сучасну пору є дуже важливим, щоб суто гуманітарні справи були цілковито відділені від політичних справ";

„ЗУАДК — це визнана американською владою та багатьма міжнародними установами, включно з ОН, недержавна офіційна допомогова організація. Маючи такий статус, ЗУАДК став фактично своєрідною українською консулярною службою; його Европейське Представництво провадить не лише допомогову діяльність економічного характеру, а й діяльність консулярного типу для добра української спільноти. Тому ЗУАДК повинен стати дійсно міжнародною українською гуманітарною установою. Маючи досвід і апарат, ЗУАДК зможе реально розв'язати важливу сучасну проблему: налагодити тісний діловий зв'язок між країнами, які можуть допомагати, і країнами, які потребують різної форми допомоги (самозрозуміло, мова про українську спільноту).

„У Західній Німеччині назріла потреба повної реорганізації допомогової діяльности. Там тепер діють 5 чи 6 установ різного типу й профілю в цьому напрямі — для відносно невеликої спільноти залишенців. З розділеними і покраяними зусиллями важко добиватись визнання й ефективности".

„ЗУАДК дістає дедалі більше запотребувань від українців у країнах-сателітах та від українців з Бразилії, Арґентини, Ураґваю й інших країн у Південній Америці — треба діяти, треба поширювати допомогову акцію ЗУАДК на всі ті країни. Але самою допомогою, і то принагідною, як, наприклад, від організації КЕР, обійтися не можна: українці Америки мають це усвідомити, як горожани країни з найвищим життьовим рівнем та брати по крові тих, котрі крайнє потребують в інших країнах світу".

„Необхідно створити, і вже провадяться заходи, для створення Почесного Комітету при ЗУАДК з українських релігійних достойників і громадських діячів з різних вільних країн — для маніфестації єдности нашої гуманітарної акції в світі. З огляду на міжнародні договори, ЗУАДК із Почесним Комітетом має брати участь, як українська міжнародна допомогова установа, у важливих виступах, включно з форумом ОН". (Автор репортажу вважає промахом неприсутність представника ЗУАДК на Міжнародній Конференції Прав Людини в Теґерані. Однак, із розмови з д-ром В. Ґаланом довідавсь, що й ця найновіша поїздка до Европи була фінансована не ЗУАДК-ом, а „Українською Щадницею" при допомозі УНСоюзу, і що тисячі українців-переселенців з Европи за фонди ЗУАДК й досі залишаються в боргу перед цією установою, до якої надходять листи з проханням про допомогу навіть від українських дітей з країн-сателітів і Бразилії!).

„Ніхто і ніде з наших земляків не забезпечений від прикрих випадків, або діти — від сирітства. Життьове забезпечення типу УНСою-

(Закінчення на стор. 7-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ШЛУНКОВІ КРОВОТЕЧІ

Це фактично кривавлення не тільки шлунку, але й дванадцятипалої кишки. У восьми з десяти людей молодого і середнього віку, які приходять до лікаря чи шпиталю з кривавленням, кровотеча буває або зі шлунку, або з дванадцятипалої кишки, а в дев'ятьох з десяти — з виразки, себто улькусу.

Пригадаймо з попередньої статті, що виразки приносять часом такі комплікації: обструкцію дванадцятипалої кишки від надмірно розпухлої виразки, тріснення, т. зв. перфорацію, виразки з перітонітом та кривавлення, яке буває внаслідок роз'їдження виразкою кровоносної судини. Таке кривавлення може бути при виразці і шлунку, і дванадцятипалої кишки, але частіше при цій останній.

Процес кривавлення доволі простий: виразка, що являє собою суцільну ранку на слизовій оболонці шлунку чи кишки, часто поширюється вшир і вглиб оболонки. Коли вона захоплює собою кровоносну судину, то ця остання тріскає, і починається кровотеча. Вона може бути малою і великою, залежно від того, якої величини судина, залежно від загального стану пацієнта та, зокрема, від того, яке він має тиснення крови. При кволому стані здоров'я, гіршій якості крови та високому її тисненні, звичайно, кровотеча буває більша.

В шлунку, майже завжди, виразка захоплює лише малі судини, і кривавлення звичайно буває не нагле, а в кишці вона майже завжди роз'їдає більшу судину, і кривавлення буває наглим, часто масивним.

Хронічного або повільного кривавлення хворий часто не помічає. Але при цьому він втрачає сили, скоро втомлюється, його шкіра бліде, спроможність концентрації думок падає, постійно хочеться спати; при швидкій ході може навіть появитись трудність у диханні. Часто такі хворі мають дуже нереґулярні шлункові виділини, при чому вони черґуються сильними затвердженнями з розвільненням, а самі виділини мають колір подібний до смоли.

Загальна і постійна втома, а зокрема чорно - смоляні шлункові виділини — основні критерії, на які повинен звертати увагу кожний, хто має або мав виразку шлунку чи дванадцятипалої кишки. При появі такого кольору шлунковвих виділин треба негайно вдатися до лікаря.

Варто пам'ятати, що кров, яка має в собі залізо, після травлення в кишковому шляху окиснюється і дає чорний колір. Це так само, коли людина приймає залізо для лікування анемії — її виділини також чорні, хоч нічого спільного не мають з кривавленням.

Масивне кривавлення починається раптом і, кров зі шлунку виходить у згустках, а виділини стають частими і, попри чорний колір, мають виразно криваве забарвлення. Справа в тому, що людський шлунок не терпить власної крови, вона подразнює кишковий шлях, і тому, при масивних кровотечах, швидко виділяється з кишкового такту. Людина тоді часто вмліває, її серце починає працювати дуже швидко, шкіра стає сіруватою, нігті синіють, тиснення крови раптово спадає, часто приходить шок. Лікарська допомога з негайним переливанням крови — необхідна, інакше хворий може скривавитися до смерти.

Як згадано вище, особи які будь-коли мали або мають виразки шлунку чи дванадцятипалої кишки, повинні особливо зважати на всякого роду прояви кривавлення. Переважна більшість тих кровотеч — це кровотечі з виразки, і вони часто можуть довести до дуже неприємних ускладнень. Незалежно від того, які кровотечі не були б — повільні чи наглі — вони, як правило, шкодять здоров'ю і часто вимагають скомплікованих операцій, що іноді, з независимих від хірурга причин, залишають хворого інвалідом на все життя. Хоч операції шлунку не є тепер такою важкою проблемою, як це було колись, все ж таки від них треба берегтися.

З практики знаємо, що іноді пацієнти легковажать повільне та невелике кривавлення, мовляв, якось воно само загоїться, а втрачену кров легко можна придбати. Такий підхід не тільки помилковий, але й дуже небезпечний. Справа в тому, що причиною кривавлення може бути не виразка, а рак шлунку, який постав на базі виразки і, як правило, дає дуже повільне й хронічне кривавлення. Тож і повільне, і раптове кривавлення однаково важливі для людини.

Варто ще раз підкреслити, що на всякого роду кривавлення треба негайно звертати увагу. Основні симптоми кривавлення із шлунку чи кишки — це чорні виділини, кволість та втрата сили без видимої причини або й поява крови у виділинах. Перевірка такого стану для кожного лікаря дуже проста, і вона може зберегти людину від дуже неприємних наслідків.

Х. Довгалюк

ТЕ, ЩО НІКОЛИ НЕ ЗГАСАЄ

(3)

Доріжкою, що вела до цвинтаря, котився чорний автомобіль. За ним їхало ще одно авто і — більше нічого. Приглянувшись ізбоку, можна було з певністю сказати, що на цвинтар привезли нового „поселенця", який помер без друзів.

До свіжої ями, що руділа глиною, чотири погребники поспішно несли труну. За труною йшов із хрестом в руці священик, а позад нього чоловік вів під руку сиву, згорблену жінку. І це вся процесія.

На другий день у місцевій англомовній газеті появився коротенький некролог з біографічними даними небіжчика. В некролозі було зазначено, що народився він в Україні, приїхав в Америку як скиталець після другої світової війни, часом співав на влаштовуваних російськими емігрантами концертах і був дияконом у російській православній церкві . . .

Прочитавши це в газеті, Артем Козак аж за голову взявся.

— Мій Боже! — сказав він. — Та це ж той Арсеній Заремба, що колись був дияконом у нашій церкві! Значить, відрікся своїх людей, пішов до москалів і молився за матушку - Росію . . .

Артем довго думав про все те, і йому тяжко було зрозуміти, чому так сталося. Але що ж, як уже сталося — що зробиш? Артем пригадував, що колись Заремба був своїм чоловіком, а на еміґрації, видно, покрутилося йому в голові — пішов до чужих, та й помер чужим . . .

У телефонній книжці він розшукав адресу і поїхав провідати вдовицю покійного, Надію Павлівну Зарембу, яку знав ще з дому.

В дорозі Артем міркував над тим, чи добре він робить, що їде до старої жінки, яка зі своїм мужем покинула рідний народ і пішла служити чужим. Але серце промовляло, що вона у великому горі, і треба їй допомогти бодай теплим словом.

⁂

У маленькій кімнатці Надія Павлівна, колись гарна, весела жінка, виглядала ще меншою ростом, ще старшою віком. Перевели її в цю кімнатку тому, що приїхав новий дяк і зайняв парафіяльний будинок. Всі її речі звалено на купу, а вона не має сили, щоб їх упорядкувати, і кожну дрібничку мусить шукати годинами. Містo напевно даватиме їй матеріяльне утримання, на це не можна нарікати, але живе вона тепер немов на безлюдному острові. Після смерти чоловіка ніхто ще не провідав її, довкола глуха й німа тиша, від якої сумно і можна здичавіти. Слава Богу, що ще зір не зраджує, з помічччю окулярів вона переглядає пожовклі листи і пригадує ті часи, коли ще була із своїми людьми. Гей-гей, як те все змінилося: чоловік уже в могилі, а вона ніби журава, що зі своїм журавлем відбилася від ключа.

Одного разу Надія Павлівна пригадала, як колись у їхньому селі дівчина, залюбившись у цигана, пішла з ним у мандри. Але за рік вернулася: не змогла стати циганкою, не змогла перенести туги за своїм народом. І старенька Заремба докоряла собі, що змарнувала в „циганських мандрах" двадцять сім років. Навіть ховалася від своїх, щоб чужі не довідались, що вона з іншого народу. Але це був самообман: вони знали про це. Поки небіжчик тягнув їхнього „воза" — керував хором, дияконував, виступав на концертах, відносилися сяк-так, нині ж відреклися, і ніхто навіть не гляне в її бік.

⁂

Переступивши поріг, Артем привітався, якийсь час приглядався сивому волоссю згорбленої бабці і думав: чи це та сама Надія Павлівна, яку він знав колись? Навіть уголос хотів висловити сумнів, але, пригадавши свою лисину, не відкрив уст, стояв мовчки, аж поки вона не підійшла ближче і не запитала:

— Чим можу служити?

Ґість, ніби проснувшись, заговорив:

— Я — Артем, син Петра Козака із Лютарки.

Надія Павлівна, прижмуривши очі, крізь окуляри приглядалася. У пам'яті вишукувала ті павутинки, що в'язали її з Лютаркою, але Артема не впізнавала.

Вона знала його юнаком, а перед нею стояв сивий, з вилисілим чолом мужчина. Зате постав у пам'яті образ села, про яке згадав гість, пригадалась мальовнича Лютарка із часів, коли її покійний чоловік був там дияконом, диригував хором, втішався пошаною у людей. Молодь горнулася до нього, бо учив її співати. Його хотіли були навіть перевести до міста, в катедральну церкву, але він відмовився, бо любив село. Пригадалось, як бувало в бричці отця настоятеля вертався з міста небіжчик, як гордо помахували гривами коні, і миряни здалеку знімали капелюхи, кланялися, бо дияк, після священика, був другою особою в парафії. Надію Павлівну кликали „пані-маткою", і вона кивком голови, з ласкавою усмішкою відповідала на привіти. Від того часу минуло більше, як п'ятдесят років . . .

(Далі буде)

ВИДАЮТЬ ПУТІВНИКИ РІЗНИМИ МОВАМИ ДЛЯ ТУРИСТІВ

Москві потрібні „зелені". Видавництво „Прапор" видало кілька путівників різними мовами про Харків, Полтаву, Суми, Кримську область та ін., про що писала „Радянська Україна" з 7-го червня. При виданні враховано й можливих туристів-українців, щоб задовольнити і їхні мовні амбіції: „Багато ілюстрований буклет „Харківський кемпінг"", виданий українською, російською, англійською і французькою мовами, розповідає про цю, розташовану на околицях міста, базу туризму... познайомить з природою книжка, видана українською і англійською мовами „Місця чудового відпочинку", путівник-довідник по здравницях Харкова". Путівники є одночасно й пропаґандивними виданнями, де пишуть про „зрадника" Мазепу під Полтавою і т.п.

„СВОБОДА", ОФІЦІЯЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВІДЗНАЧАЄ ЦЬОГО РОКУ 75-РІЧЧЯ СВОЄЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ СЛУЖБИ НАШІЙ ГРОМАДІ І НАШОМУ НАРОДОВІ. З НАГОДИ ЦЬОГО ЮВІЛЕЮ ДОКЛАДІМО ЩЕ БІЛЬШЕ ЗУСИЛЬ, ЩОБ ЗДІЙСНИТИ ЗАКЛИК „СВОБОДИ" З-ПЕРЕД 75 РОКІВ: ОБ'ЄДНАТИ ВСІХ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ Й КАНАДИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Рік XV травень-червень ч. 5-6 (141-142)

Ярослав Падох

ПОДАТКОВІ КОРИСТІ, ЩО ЇХ ДАЄ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕРПЕЧЕННЯ

Є різні причини для життєвого забезпечення й різні користі з нього. Одні забезпечуються для того, щоб ті, яких вони люблять та за долю яких дбають, після їх скорішої чи пізнішої смерти, не були зовсім позбавлені їх фінансової допомоги, бо життєве забезпечення може частинно а навіть в цілості заступити економічну вартість померлого. Інші користають з життєвого забезпечення, як із засобу запевнити свою старість; тим більше, що соціяльне забезпечення на старий вік не є ще в ЗДА так розбудоване, щоб старече пенсія могла запевнити достатнє життя пенсіонерові. Ще інші уживають життєвого забезпечення, як засобу для плянового й систематичного ощаджування, і як найбезпечнішої інвестиції.

Але на цьому не кінчається вартість життєвого забезпечення. Багато інших користей дає воно одиницям, родинам і всій суспільності, між якими поважну ролю грають податкові користі. Федеральні, стейтові та комунальні податкові закони прихильно ставляться до життєвого забезпечення, доцінюючи його суспільні та економічні вартості. Вони передбачають багато важливих податкових полегш з метою допомогти в поширенні життєвого забезпечення. Особливо прихильно відносяться вони до забезпечення, яке видають братські забезпеченеві установи, такі, як Український Народний Союз, які не розраховують на зиск, але мають завдання допомагати своїм членам та їх родинам.

Податкові закони є довол складні й до того вони часто зміняються, тому тільки знавці податкового діла можуть їх основно знати ті примінювати до життєвих потреб. Та все ж корисно нашому загалові знати бодаі в загальному найважливіш користі, які дає життєве забезпечення. В цій статті вони знайдуть деякі з них.

Федеральний прибутковий податок (інком текс) в засаді не стосується до посмертних виплат життєвого забезпечення. Якщо забезпечений помре й залишить свою грамоту для визначеної в ній особи чи осіб, тоді ці особі не платять прибуткового податку від цього прибутку. Це відноситься також до сум виплачених на підставі додаткового договору про подвійне забезпечення на випадок акцидентової смерти. Отож звільненою від оподаткування є сума, на яку видано забезпеченеву грамоту та вдруге стільки, якщо забезпечений помер внаслідок акциденту, очевидно, коли грамота передбачувала це подвійне забезпечення.

В засаді також виплати за життя забезпеченого є звільнені від прибуткового оподаткування. Відноситься це до грамот ощаднестевого типу, як вивінувальні грамоти та до передчасного згрошевлення грамот. Але тут є обмеження щодо чистого зиску, що його одержує власник грамоти, який підлягає оподаткуванню. Цей чистий зиск є та частина витрати, яка перевищає суму заплачених вкладок після відтягнення вплачених дивіденд.

Відносно дивіденд, які забезпечений одержує від своїх грамот, то треба знати, що вони вважаються не за відсотки, які підлягають оподаткуванню, але за зворот частини заплачених вкладок, і тому не підлягають оподаткуванню. Федеральний прибутковий податковий закон уважає, що забезпеченева установа одержала за даний рік більше вкладок, як було потрібно й тому вона частину тих вкладок звертає тому, хто їх заплатив, і тому його не слід оподатковувати за його власні гроші, хіба, що дивіденда, яку він даного року одержав, перевищає суму в тому році заплачених вкладок. В тому випадку, оподаткованою була б сума надзаплачених вкладок. Але вишки дивіденди над сумою коли забезпечений залишить дивіденду своїй забезпеченевій установі, відсотки, яка вона виплачує йому, підлягають оподаткуванню, якщо переходять суму десять долярів річно. Та коли забезпечений ужиє дивіденду для придбання додаткового забезпечення, вона не є оподаткована, ані не є оподаткована резерва, яка постане на додатково набутій сумі забезпечення.

З початкової полегші не користають вкладки заплачені за життєве забезпечення. Їх не можна відтягнути від суми прибутку, який підлягає прибутковому федеральному податкові. Тільки працедавець, який групово забезпечує своїх службовиків, може в певних межах відтягнути заплачені вкладки від оподаткованої суми. Ці вкладки також не обтяжують забезпечених службовиків й їх не уважається за додаткову винагороду й тим самим не втягається до їх оподаткованої суми. Але, якщо після смерти чоловіка, забезпеченого таким груповим забезпеченням, удова одержить $5,000, тоді надвишку понад цю суму вона повинна втягнути у свій оподаткований прибуток.

Стільки про полегші передбачені федеральним прибутковим податковим законом. Але на цім не кінчаються федеральні полегші у відношенні до прибутків з життєвого забезпечення. Важливі полегші відносяться також до спадщинного податку (федерал естейт текс).

Як згадано вище, якщо визначені в забезпеченевій грамоті спадкоємці одержують посмертну виплату, вона звільнена від прибуткового оподаткування. Те саме відноситься до спадщиного оподаткування. Виплачена посмертна сума є вільною також від цього податку. Але коли в забезпеченевій грамоті не подано спадкоємця чи спадкоємців, але спадщину масу (естейт), тоді сума заобезпечення входить в склад майна залишеного померлим, в його спадщину масу й разом з нею підлягає приписам про спадщинний податок.

Посмертні виплати підлягають спадщинному оподаткуванню також тоді, як забезпечений зберігає до своєї смерти всі права до своєї грамоти. Важливі винятки відносятся до забезпечення у братськи установах, які з правила передбачають порядок, в якому члени найближчої родини померлого члена одержують виплату.

Відносно вище описаного оподаткування стосуються винятки. Сума 60.000 долярів є вільна від спадщинного оподаткування, а крім того подругам, які залишаються при житті, прислуговує 50% відтягнення від оподаткованої суми спадщини.

Не менше важливими є податкові полегші стейтових та комунальних податкових законів. Подібно, як у федеральному закові, посмертні виплати є звільнені від стейтового спадщинного податку або ж трактовані виїмково упривілейовано, під умовою, що виплата йде до рук конкретного спадкоємця чи спадкоємців, а не до безіменної спадщинної маси. Коли ж йде до спадщинної маси, тоді, як правило, вона оподаткована, бо тратить свою ідентичність, як життєве забезпечення й стається спадщинною масою. В деяких стейтах звільнено від податків посмертні виплати тільки до певної висоти. На приклад у Ню Йорку ця сума виносить 100.000 долярів для дружини покійного і 20.000 для інших спадкоємців. В кожному стейті та в кожному окремому випадку, в потребі, слід засягнути поради податкових спеціялістів, бо, як згадано, різні стейти різно внормували свої полегші щодо прибутків з життєвого забезпечення.

Подані вгорі загальні інформації про життєве забезпечення й його відношення до податків вказують на це, що забезпечення (очевидно у відповідно високій сумі) є упривілейованим засобом для ощадности, інвестиції та зберігання все готової резерви на непередбачені випадки. Після смерти забезпеченого спадкоємці одержують негайно виплату забезпеченевої суми й в цей спосіб мають готові гроші, які в такий час є звичайно дуже потрібні й то потрібні зараз. Крім того ці гроші не підлягають оподаткуванню, що робить інвестиції в забезпечення виїмково корисними.

Це варто усвідомити собі усім, а зокрема тим, які ще не забезпечені, або забезпечені недостатньо.

Відділ ч. 415 ім. Л. Українки на Скарборо, Канада, відбув загальні збори

Сидять зліва: пані Гуменюк, дир. Б. Зорич, о. парох Р. Набережний, п. В. Дідюк, пані А. Мінесора. Стоять зліва: пп.: Копюк, Зазуляк, Микитюк, Гуменюк, Мінесора, Довбуш. На знимці бракує п. Войнаровського.

Зараз по Службі Божій о год. 1-ій по пол. 7 квітня не тільки члени відділу, але також і заінтересовані справами УНС зійшлися в церковній залі, щоб взяти участь у чергових річних зборах відділу ч. 415. Збори відкрив голова відділу М. Микитюк, вітаючи присутніх і представників Головного Уряду УНС — заст. гол. предсідника і директора Канадійської Канцелярії п. Б. Зорича і головного радного та голову округи п. В. Дідюка. Парох церкви Всеч. о. Роман Набережний розпочав збори спільною молитвою та привітом для присутніх на зборах і представників УНС. Зборами проводила Президія в складі: В. Дідюк — голова, М. Микитюк — секретар, та запрошений як почесний член Президії п. Б. Зорич. По відчитанню і прийняттю протоколу, звітів управи, активної дискусії і запитів, уділено абсолюторію уступаючій управі.

Дир. Б. Зорич підкреслив найважливіші завдання праці УНС, вказуючи, як багато вже зроблено, та як ще більше зробити можна б для самих членів і нашої спільноти, коли б наше суспільство заповнило ряди УНС. В. Дідюк, базуючи своє слово на конкретних організаційних досвідах, вказував на потребу поширення відділу, та подавав думки, як найкраще це зробити. На цілий ряд поставлених запитань, оба представники давали вичерпні відповіді.

До нової управи одноголосно обрані: М. Микитюк — голова, З. Зазуляк — заступник голови, П. Гуменюк — фін. секретар, пані А. Мінесора — помічник секретаря, А. Довбуш — скарбник. Контрольну Комісію очолив парох Всеч. о. Роман Набережний з пп: Е. Войнаровським і В. Копюхом — як членами.

Парохія св. Петра і Павла ,при якій існує відділ, чимраз більше розгортає свою працю в кожному напрямку: релігійному і громадському. Пожвавлена праця парохіяльних організацій і т. п., дає запоруку, що і праця відділу буде гарна. Є надія, що громада в скорому часі приступить до будови церкви і залі, та буде потребувати фінансової допомоги від УНС, який ніколи не відказується у допомозі при розбудові нашого загально релігійного і національного життя, головно коли йдеться про церкви. Прийнято кінцеві рішення: приєднувати нових членів, влаштувати ширші сходини громадянства, на яких була б вияснена праця й діяльність УНС, про яку багато наших людей не багато знають.

Збори закінчено спільною молитвою-подякою.

Н. Н.

Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС міста Ню Йорку й околиці

24-го травня в домівці т-ва „Дністра", Від. 361-ий УНС в Ню Йорку, відбулися Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНС міста Ню Йорку й околиці, в присутності членів Головного Уряду УНС: Гол. предсідника Йосифа Лисогора, заст. гол. предсідника УНС п-ні Марії Душник, гол. секретаря УНС д-ра Яр. Падоха та гол. радної УНС п-ні Марії Демидчук і понад 30-ох представників від 38-ох Відділів УНС членів того комітету. Відкрив Збори голова Комітету адв. Іван Флис. Протокол з попередніх загальних зборів відчитав секретар Іван Малець. До президії зборів обрано адв. д-ра Романа Олесницького на голову, мґ-ра Івана Винника на заступника та Мик. Хоманчука на секретаря.

Предсідник зборів адв. д-р Р. Олесницький закликав приявних мовчанкою пошанувати пам'ять покійного гол. касира Івана Кокольського, по чім запросив до звіту управу, за яку звітував голова адв. Ів. Флис.

Він зазначив, що праця велася гармонійно. Управа співпрацювала з Головним Урядом УНС та з своїми членами Відділами УНС нюйоркської Округи. Є слабші і сильніщ Відділи, є такі, що ростуть, і такі, що ні. Робилося спроби об'єднати слабші Відділи з сильнішими, це все ще в початковій стадії. Голова заступав нашу округу на 30-річнім ювілею п. Г. Кучми в домівці „Дністра" та в Гемстеді в тамошньому Відділі УНС. Заступав Комітет на похороні головного касира УНС сл.п. Ів. Кокольського, де виголосив прощальне слово на поминках. Комітет спонзорував дитячу виставу „Попелюшка" і там роздано 25-ть грамот УНС дітям, чим спопуляризовано союзову справу. Окружний Комітет став одним з трьох Комітетів, які відзначено за активність в членській кампанії в 1967 році щитиком з відповідним написом та емблемою УНС з медалею. Це стало можливе завдяки співпраці відділів УНС нашої округи, його співпрацівників з комітету та допомозі Головного Уряду УНС, за що всім подякував. Його звіт доповнювали заступники д-р Василь Вишиваний — голова 361-го Від. УНС „Дністер" в Ню Йорку та гол. радна УНС з Брукліна п-ні Марія Демидчук. Вона зокрема звернула увагу на брак Окружного Організатора УНС.

За фінанси звітував п. П. Кучма, який вказав, що не було надзвичайних приходових імпрез в окрузі і фінанси походять із вкладок відділів.

Секретар Іван Малець звітував про свою працю, п-ні Марія Душник і д-р Ол. Соколишин звітували про інфомацію преси.

За Контрольну Комісію звітував радн. Богдан Ластовецький, який поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Після звітів відбулася дискусія, в якій забирали слово Ст. Чума, д-р Вас. Палідвор, Анд. Копистянський, Марія Демидчук, д-р Ол. Соколишин, Ів. Пригода, Ів. Винник, Вас. Цюпа, інсп. Ів. Василишин, д-р Вас. Вишиваний, М. Хоманчук та інші. Заторкнено справи відділів, їх активности, приєднання членів, відношення Гол. Уряду до округи, відділів, секретарів та членства, справу перенесення головного осідку Гол. Уряду УНС до Ню Йорку і т.п. Порушено справу винагород секретарів, зокрема збільшення на 1 відсоток тим відділам, які розвиваються. Після дискусії голова президії поставив внесок контрольної комісії на уділення абсолюторії, що присутні прийняли одноголосно.

Для вибору керівних органів округи обрано окрему номінаційну комісію в складі д-р В. Палідвор, радн. Богдан Ластовецький, Іван Пригода, Василь Цюпа та адв. Іван Флис, яка запропонувала зборам таку нову управу: на голову — адв. Івана Флиса, що всі прийняли оплесками, на заступників: д-р Василя Вишиваного та п-ні Марію Демидчук. На секретаря — п. Миколу Хоманчука, а на касира — п. П. Кучму. Запропоновано окрему організаційну комісію в особах: Андронік Копистянський, Іван Пригода, мґр. Іван Винник, на імпрезового референта п. Вол. Клозника, на пресових референтів: п-ю Марію Душник для писання англомовних звітів до преси та д-р Ол. Соколишина для українських звітів.

До Контрольної Комісії запропоновано Василя Цюпу, радн. Б. Ластовецького та Мих. Салдана. Андронік Копистянський зрікся номінації, то на його місце в Організаційній Комісії поставлено п. Ст. Чуму. Потім усіх запропонованих обрано в одноюдушнім голосуванні.

Голова президії після вибору погратулював новообраному голові Окружного Комітету Союзових Відділів адв. Ів. Флисові та передав йому провід зборів. При схваленні пляну праці на біжучий рік голова попросив до слова Головного Предсідника п. Йосипа Лисогора, який вказав на постанови Річних Нарад Головного Уряду УНС відбутих недавно на Союзівці, подякував за працю старому урядові і побажав успіхів новому та закінчив словами: „Зробіть так, щоб все було добре" для Батька Союзу. Заступниця Головного Предсідника УНС п-і Марія Душник повідомила, що прогулька на „Союзівку" перенесена на 18-го серпня ц.р. Вона закликає всіх взяти в цій імпрезі масову участь. Головна радна п-і Марія Демидчук вказала на брак обласного організатора в нашій окрузі.

Промовляв і д-р Ярослав Падох, який вказав про осяги округи та про її недотягнення в приєднуванні членів. Колись нюйоркська округа була на першім місці, потім перемогло її Шикаго, а в останніх роках Торонто й Філядельфія. Статистика показує, що на 38 Відділів нюйоркської Округи 9 Відділів в 1967 р. не дали ні одного члена, з них п'ять в самім Ню Йорку. Тільки 14 Відділів на 38 збільшили членство, 17 зменшили, а 7 Відділів без змін. Він з признанням зазначив, що 16 організаторів нашої округи здобули по 10 і більше членів. Ними є д-р Вас. Палідвор, який здобув 53-ох членів, інсп. Ів. Василишин 39, Мик. Хоманчук 28 М. Шпиткоз 21, А. Копистянм. Шпитко 21, А. Копистян-Квас 14, В. Манлзій 12, Марія Душник 12, В. Цюпа 12, Із. Пригода 11, А. Малан 10, В. Козіцький 10, д-р Р. Голіят 10, Марія Демидчук 10 та д-р Я. Падох 10. Разом в окрузі приєднано 376 членів до УНС. За найбільше число організаторів, які здобули десять або більше членів Ок-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Окружні збори Відділів УНСоюзу в Шикаґо

ОКРУЖНІ ЗБОРИ Відділів УНСоюзу в п'ятницю, дня 7 червня, були дуже продуктивні. Делегати 9 відділів УНСоюзу розвинули широку дискусію над організаційними справами в порядкуванню нових членів, над ювілеєм „Свободи" іт.д.

Звичайно, були жалі і скарги на Головну Канцелярію і це звичайна річ, ніхто не є совершенним. Реферував про організаційні справи гол. контролер і обласний оранізатор В. Гірняк. Він ствердив, що місяць травень дав з Шикаго 42 члени, коли в квітні було лише 7. Значить, криза минула, бо навіть тих кількох днів червня дали гарні успіхи.

Дискутовано теж справу деяких відділів, які не організують нових членів і навіть не приходять на збори Окружного Комітету. Звичайно, не можна такі відділи змусити приходити на збори, бо вони не мусять! Але — лояльність таких відділів і урядників до Окружного Комітету може бути квестіована і бути перешкодою кваліфікацій таких урядників чи конвенційних делеґатів, які є зобов'язані за час своєї каденції на такі збори ходити! —День „Свободи" і бенкет в її 75-ліття відбудеться в Шато Роял в день 24 листопада.

Степан Куропась

Представники УНСоюзу на 67-их Річних Зборах Братського Конґресу стейту Ню Йорк, які відбулися в Статлер Гилтон готелі 3-го квітня 1968 р.: п. Марія Душник, заступниця гол. предсідника; п. Марія Демидчук, гол. радна та Ярослав Падох, гол. секретар із уступившим президентом Конґресу Вільямом Стерном та новообраним президентом Карлом Боджаником. (У Зборах узяв участь також гол. предсідник Йосип Лисогір, якого на знимці немає).

У 60-ЛІТТЯ ОДНОГО З КАЛЕНДАРІВ УНСОЮЗУ

(Про важливі рішення Конвенції УНСоюзу з 1906 року)

Гарний оформленням і цінний змістом „Альманах Українського Народного Союзу на Ювілейний Рік 1968" нагадав календарі УНСоюзу в минулому. Зокрема цінний календар з-перед 60-ти років, м. ін., подав відомості про два важливі рішення Конвенції Українського Народного Союзу в 1906-му році, які започаткували нову розбудову УНСоюзу не тільки в Америці, але і в Канаді та причинилися взагалі до розбудови українського життя по цей бік океану.

Календарі у житті нашого народу від найдавніших часів відіграють велику ролю. Вони як у минулому, так і тепер найбільш розповсюджені і найбільш читані книжки в народній гущі. Ту саму ролю відіграли календарі й на чужині. Появилися тут десятки різних календарів, з яких деякі переставали виходити, а виходили нові. Всі вони на Україні і на чужині зберігають для нас цінні дані про наше минуле.

На першому місці зі всіх календарів на чужині треба згадати календарі Українського Народного Союзу в Америці, які виходили завдяки праці редакторів „Свободи", органу УНСоюзу. Ось один з тих календарів з-перед 60 літ тому, коли багато з нас, новоприбулих до Америки, ще на світі не було. Є це „Календар для Американських Русинів на рік 1907. Зладив С. Макар. Наклад Р.Н. Союзу. З друкарні „Свободи". Стор. I - XXXII з вступним словом, списком урядників та Відділів, 139 сторінок тексту і 19 стор. оголошень. В тексті 10 фотографій з життя УНСоюзу в Америці та українських піонерів в Канаді.

Вже на 2-ій сторінці після заголовку сказано про Український Народний Союз 60 літ тому наступне: „Руський Народний Союз в Америці се одинока наша правдиво-руська народня организація, основана р. 1894. Тепер числить понад 8 тисяч членів і складається з вище 143 місцевих поважних братств. „Руський Народний Союз" видав на посмертне, запомоги в разі каліцтва, неспосібности до праці і т. п. в протягу трох літ $75.839.46. Поміркуйте собі, що то за сила грошей на нашу бідну Русь! А чи могли би амер. Русини тим похвалитися, сли-б ходили самопас або витирали кути по чужих організаціях, як се робить більша половина амер. Русинів? Таж вже час пізнати, що в єдности сила! Русини, организуйте братства і вписуйтесь до „Союза', і других притягайте!"

На черговій стороні „Вступне слово" починається: „Руський Народний Союз в Америці" се одинока руска організація, котра від початку заснования аж доси не спроневірилася своему прапорови, на котрім виписане золотими буквами: „любов Бога і любов своі вітчини Руси-України." „Р. Н. Союз" переходив за час свого існовання не малі бурі, які стрічали єго по дорозі розвою, але не упадав, а кріпшав чим раз більше аж на IX головній конвенції у Скрентоні, через радикальну зміну статута, станув на таких кріпких основах, що світла єго будучність в Америці запевнена. Конвенція ухвалила розмет, через що повстали фонди: резервовий, народний і бідних..."

„Щоб скріпити зв'язь поміж Русинами в Злучених Державах і Канади, порішено принимати також до „РН-Союзу" канадійських Русинів і принято багато ще інших ухвал, а всі вони вийдуть на хосен членів і на славу „РНСоюзу"... Тож горніться всі Русини під прапор „РНСоюза", не витирайте кутів по чужих організаціях, бо там Ви будете в комірнім. Уважайте на те, що наш „РНСоюз" має взнеслі ціли, котрі не тілько принесуть Вам матеріяльну користь, але піднесуть високо ім'я Руси-України по сім і по тім боці океану.

Нуже, нуже, встань, Русине,
Ім'я твоє не загине!"

Далі поданий список урядників „РНСоюзу" в 1907 році, де бачимо, що поданий на заголовку С. Макар, який зладив цей календар, це отець духовний УНСоюзу, тодішній парох у МекКіспорті; далі список шістьох радних та список 140 Відділів УНСоюзу з адресами місцевих Відділів. Насувається думка, що такий список Відділів УНСоюзу в Америці з адресами був би добрим і в теперішніх Альманахах УНСоюзу, подібно як це було 60 літ тому. У календарній частині подано: „Календар руськокатол." і „Календар римськокатол."

На ст. 3-21 стаття „Огляд Американської України-Руси". У ній говориться про успішні початки народного освідомлення Руси-України, висловлене вдоволення, що в Росії повіяло духом свободи, порушилась Україна, бо „Указ з 1876 року, забороняючий нашу мову, щез з лиця землі, мов роса на сонці, лишаючи по собі у серці нашого народу лиш одно велике прокляття, яко спогад про те гидке насильство. Прокинулася українська інтеліґенція, прокинулися робітники, прокинувся весь наш нарід і заговорив сильним голосом: Нам треба наших українських часописей, треба книжок, шкіл і університетів, треба товариств наукових та політичних; а українські посли до Думи, виповідаючи думку народа, сказали: Нам треба автономії України..."

Це було 10 літ перед про-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У 60-ЛІТТЯ ОДНОГО З КАЛЕНДАРІВ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

голошенням I, II і III Універсалів у Києві, 50 літ тому. Згадуючи про події в Україні під московським ярмом, подасться і про Галичину, „галицьку Україну, під австрійсько-польським ярмом", та про Буковину, де ведеться „успішна боротьба з темнотою". За цим календар УНСоюзу 60 літ тому пригадує і за четверту частину поневоленого українського народу — про тодішнє забуте Закарпаття. Про нього сказано: „За це угорська Русь далеко-далеко осталася позаду. Там правдиве царство темноти і невіжества, нужди та голоду..." Далі подано, що давніші визначні провідники угорської Руси пробували загнати нарід в московський табір, а він опинився в мадярському болоті. Руська інтеліґенція це мадярські шовіністи, там „смерть витиснула своє п'ятно, і з угорських Русинів не надіятися нам пожитку... а може ще і там колись зміняться обставини". І змінилися, бо 10 літ пізніше, коли заговорив Київ і Львів за свої права, заговорив і Ужгород!

Опісля календар подає про русинів-українців в Америці 60 літ тому: „В Злучених Державах жива, можемо сказати без помилки, поверх триста тисяч Русинів..." Подає далі про організування братств, читалень, парохій, шкіл та театральних кружків, але передовсім церков, що є осередками нашого духового життя, розуміється лиш тоді, коли священик є прихильний поступові та просвіті..."

Повідомляє календар і про організування товариств та установ 60 літ тому в Америці: „Висказом їх думок, і джерелом та підоймою до нових поступів на полі культури стануча часопись „Свобода". Мова про ту саму „Свободу", орган Українського Народного Союзу в Америці, яка в цьому році відзначає своє 75-річчя існування на американській землі.

Згадується і про інші організації, крім „РНСоюзу" в Америці, та їх органи, які називаються теж руськими, але вони не крокували в дусі галичан, об'єднаних в „Руському Нар. Союзі" з своїм органом „Свобода".

„Першою подією, великої ваги, що склалася в тім році на американській землі, се складка-народний податок на запомогу Галичан в борбі нашого народа за справедливе виборче право. На цю ціль зложив американський нарід понад два тисячі долярів... При збиранню складок показало ся фактом що на Боєвий Фонд складали лиш Галичане, і то лише ті, що згуртовалися коло „Русько-Народного Союза", що читають „Свободу".

Друга важлива подія на американській землі 60 літ тому — „...се є основна реорганізація „Союза". Факт сей є так великої ваги, що можна сказати, що від тої хвилі живіше поплине вперед наше житє тут на американській земли". Згадується в календарі про реорганізацію „Союзу", яка була на конвенції радо прийнята „загалом Русинів, яка оперта на розумних та тривалих основах".

„Годі мені бодай одним реченєм не згадати про ту многоважну конвенцію „Союза", що відбулася минулого року, а на котру весь нарід зорганізований в „Союзі" прислав інтелігентних та розумних делегатів. Хто уважно стежить за житєм американської Руси, той, порівнявши хочби дві послідні конвенції „Союза", побачить, який великий поступ зробив наш нарід в тих двох роках."

Вказуючи на ці дві події в діяльності УНСоюзу 1906-року, ставить автор питання, що зробили інші народні інституції в Америці, вичислюючи і доказуючи їх неактивність та стверджуючи, що кінець кінців ми американські Русини окрім „РНСоюза" не маємо тепер нічого..." Автор ділить тодішню українську еміграцію на дві частини, тих, які приходять, заробляють і повертаються до краю, і на тих, які осідають в Америці настало, — число яких росте. Отож звертає увагу на тих русинів-українців, які залишаються в Америці. „Якаж отже будучність жде тих, що тут лишаються?" — ставить автор це питання і звертає увагу на ту саму проблему, про яку ми сьогодні по 60-ох роках дебатуємо:

„Одна на це відповідь, хоч гірка вона. Нарід наш вже в першім поколінню напів винародовлює ся, стає обоятний до руских справ... я знаю такі случаї, де родичі малообразовані люди не можуть порозумітися зі своїми дітьми, котрі виховані на улиці, цілком не знають рускої мови".

Так було 60 літ тому, подібна ситуація і сьогодні. Тільки окрема статистика могла б виказати, скільки українців занидо тут за минулих 60 літ.

На поставлене в цій статті питання „Якаж отже будучність жде тих, що тут лишаються?" подано, що винародовлення українців в Америці гальмується „через щораз то новий наплив свіжих емігрантів, дальше — через родинні звязки зі Старим Краєм", а далі подано про значення релігії проти винародовлення. При цьому стверджено: „Щоби запобічи винародовленню, на се нема ніяких способів, є лише способи, щоби його ослабити, розложити на довший протяг часу".

Перша порада в цьому напрямі 60 літ тому та сама, що й сьогодні: „Чому „Союз" розвивається так гарно? Бо основу під розвій „Союза" дав весь нарід, бо робота зачалася з долини, від одиниць і братств і т. д., а нарід бачучи тут свій інтерес, радо горнеться до него..." „Тепер насувається питання, як розпочати роботу з долини. Перша та найважніша річ, від котрої треба нам зачати нашу роботу з долини, се є реоганізація парохіяльних шкіл. Нарід наш радо посилає свої діти до руских шкіл, і діти радо вчаться по-руськи. Тому при реорганізації шкіл можемо числити на поміч народа... руські школи мають постаратися о відповідні учительські сили..."

У зв'язку з українським шкільництвом в Америці, календар УНСоюзу з-перед 60 років радить нам те, чого й нину бракує для наших шкіл українознавства:

„Плян та розклад науки мусить бути приноровлений до існуючих тут обставин. Шкільні підручники мусять бути уложені відповідно тому плянови і духови Америки... Діти — се будучність народа, якими їх виховаємо, якого в них духа вліємо, такою буде виглядати будуча Русь американська".

Далі читаємо в цьому календарі цікаво написані оповідання з життя тодішніх наших емігрантів в Америці, розповіді про товариські забави, товариська ворожка, жарти, оголошення тодішніх наших фірм в Америці. Одначе, крім згаданої вище статті про українців в Америці, подана тут стаття теж про українців в Канаді 60 літ тому. Написав її відомий нам Юліян Бачинський п. з. „Русини в Канаді" (стор. 68-82). Автор статті в тому часі прибув з Краю до Америки і Канади, відвідав у цих державах українців, зібрав про них цінний матеріял і видав книжку. Перед написанням цієї книжки на прохання УНСоюзу написав для календаря цю статтю. Його відвідини в Канаді припали якраз в часі, коли Конвенція УНСоюзу 1906-го року вирішила приймати в члени також українців у Канаді.

Цікаво описує Ю. Бачинський русинів у Канаді, які почали прибувати перед 14-ти роками 1893-го і яких тоді було там коло 120.000. Жили головно на фармах, де вперше почали орати ще ніким не торкнуту канадійську землю, і почали своє церковне й культурне життя, про яке найбільше інформує орган УНСоюзу „Свобода".

Юліян Бачинський протягом чотирьох місяців їздив між канадійськими русинами і основно описав їх піонерське життя на канадійській землі. Свою статтю в календарі УНСоюзу за 1907 р. закінчив такими словами:

„Скажу коротко ще раз: гарних, а декуди і дуже гарних матеріяльних доробків діждались в Канаді наші емігранти, дороблюються більше, як би се змогли були в краю, — але у всім, навіть в їх матеріяльному доробку стає їм все в дорозі [illegible] непроглядна темнота... Іколи я мав би піднести ту якийсь зазив до Канадійських Русинів, то оден: Горніться більше до світла! Читайте, а своїм дітям якнайбільше шкіл дайте!"

„Канадійські русини" за минулих 60 літ поступили уперед! Вони сьогодні свідомі українці, з великими досягненнями, якими, заслугою своїх учителів, священиків і провідників, далеко випередили українців в Америці. Між цим одинокий з Братських Союзів — УНСоюз протягом минулих 60 літ, а головно останніми роками провадить в Канаді велику працю в дусі Братського Союзу, щоб разом з американськими українцями Український Народний Союз у своє 75-річчя 1969-го року досягнув 100.000 членів!

Микола Вайда
Філядельфія

Збори Відділу УНС у Маямі на Флориді

Приїхав я до своїх на Флориду, і мене запросили на річні збори маямського Відділу Українського Народного Союзу. Не буду подавати до відома прізвища відділової управи, щоб мене не засудили, як того, що зрадив їхню тайну.

Вислухав я звіту про річну працю. Виходить, що членів є 90 і Управа сушить собі голови, чому на збори члени не приходять і громадською справою незаінтересовані. Пожурилися, подумали і ухвалили дістати нових членів найменше 25 осіб. А тоді з тим дарунком вибрати делеґатів до Батька Союзу сказати йому ввічливе слово — Батьку наш, любий дорогий. Ми твої діти, щиро віддані Тобі. Ти нас повинен потішити на старі роки, як ми вже не будемо могти тобі, батьку помагати. Ми хотіли б постаратися про хату, притулок для старців! Наша скромна просьба до тебе, щоб ти нас потішив і нам допоміг

Се були турботи маямського відділу, де я був гостем, і рішився зрадити тайну їх здорової думки. Уважаю, що не зле думають. Я прийшов до висновку, що можна здійснити бажання маямських однодумців, але до того батько Союз нехай закличе всі інші Відділи. Нам треба мати Дім Старців в теплім краю для всіх наших людей, від пересічного старця до найвизначніших людей, щоб немічні люди мали місце для життя. Возьмімо, для прикладу нашого заслуженого, що своє життя посвятив молодому поколінню, пана Авраменка, який тепер хворіє. Подібних є багато високих військовиків, які мусять платити чужим, бо наших установ немає. Я мав змогу бачити литовців і їх Народний Дім. Прекрасна будова! А в нас, українців, що любимо чванитися осягами, таке все убоге? Чому? Батьку Союзе, з якої причини ти про своїх дітей забув подумати?

Кирил Моркіцький

Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу міста Ню Йорку й околиці

(Продовження зі стор. 3-ої)

ружний Комітет одержав нагороду у виді щитика. Той щитик урочисто передає для округи на руки голови для збереження. Голова подякував та зазначив, що це вже друге відзначення нюйоркської Округи. Головний Секретар д-р Яр. Падох зокрема привітав заслужених союзовців, членів так званого „Клюбу Заслужених Союзовців", тобто тих, що приєднали не менше як 25 членів, а ними були давні його члени д-р Вас. Палідвор та інсп. Ів. Василишин, які одержали золоті зірки в цілі прикріплення їх на вже одержаних раніше щитиках, як також вітав нового члена того „клюбу" п. Мик. Хоманчука, якому вручив уперше союзовий щитик признання за організування членів. На кінець він запропонував урядження семінарів для секретарів, влаштування прогульок на „Союзівку" та відбуття союзових вечірок—забав округи. Ці його пропозиції принято.

Після того відбулася дискусія, в якій забрали слово майже всі присутні. Слідувала пропозиція д-ра Вас. Палідвора відзначити 75-річчя „Свободи", підтримана д-ром Ол. Соколишиним та адв. Ів. Флисом, який пригадав присутнім, що кільна років тому округа бенкетом відзначила 70-річчя „Свободи". Адв. Костянський домагався більшого контакту округи з відділами, а д-р Ол. Соколишин запропонував друкувати „Трибуну УНС" в більшій кількості і роздавати її на зборах округи для інформації всім делегатам. Радн. Б. Пастоверський просить Гол. Уряд УНС спільно з УККА доложити старань, щоб Кардинал Сліпий завітав до нас при нагоді відвідин Канади. Д-р Вас. Вишиваний та адв. Іван Флис твердить, що таке запрошення мусить вийти від наших церковних Єрархів. Д-р Вас. Палідвор підтримав це домагання, а Гол. Предсідник УНС Осип Лисогір вияснив, що він особисто хотів би Кардинала Сліпого запросити на „Союзівку", де є його бюст роботи нашого скульптора Молодожанина. Інсп. Ів. Василишин звернув увагу, що не всі Відділи УНС нашої округи є членами Відділу УККА в Ню Йорку і тому слід нам щось зробити в цій справі. Д-р Ол. Соколишин пропонував, щоб округа доручила всім Відділам УНС бути членами нюйоркського Відділу УККА та самого УККА і вплачувати там даток на Народний Фонд УККА. Пропозицію збори прийняли. Після цього голова повідомив присутніх, що гол. предсідник УНС Иосип Лисогір має день народин і тому бажав йому многих і благих літ. Всі присутні встали і відспівали п. Й. Лисогорові Многоліттєві, який подякував за цю милу несподіванку. На цьому голова адв. Ів. Флис закрив збори, подякувавши всім присутнім за участь.

Д-р Ол. Соколишин
Інформаційний референт

Відбувся другий з'їзд Гуцульщини

Боффало, Н. Й. — У днях 1 і 2 червня ц. р. відбувся тут у залях Українського Дому „Дніпро" другий з'їзд Гуцульщини, Товариства гуцулів-верховинців при участі біля 60 членів і гостей. Голова Товариства — інж. Роман Вергун, відкрив з'їзд о год 11.15, вітаючи приявних. Він прочитав привіт від Кир Платона Корниляка, Патрона й голови Почесного Комітету. З запрошених почесних членів прибули: пані Ірина Вергун, Марія Маковська - Остромира, Наталія Фіґлюс, Анна Мочерняк, д-р Я. Геник-Березовський, Яків Остафійчук, д-р Д. Ткачук, О. Зітинюк. В останньому часі померли: о. канц. В. Пилипець, парох з Гуцульщини, Микола Гаврилюк з Ворохти, Евдокія Домашевська з Микуличина, Валентина Гаврилюк, Михайло Годованець з Ямної, Олекса Моровик з Жабя, Юрко Русинюк з Гриневи. Повстанням з місць і одномінутною мовчанкою вшановано їхню пам'ять. Інж. І. Кузич прочитав виїмки з Пастирського листа „До моїх любих гуцулів" тодішнього Станиславівського Владики Кир Андрея Шептицького з 1900 р. До президії з'їзду вибрані були: Іван Самокішин — голова, члени: д-р Федюк, Я. Остафійчук, секретарка пані Н. Фіґлюс і Біланюк. Після молитви відспівано „Верховино — світку ти наш".

Загальний звіт з діяльности здавав голова, інж. Р. Вергун. Цей звіт повинен бути надрукований у журналі „Гуцулія", що його видає Гуцульський Осередок у Чікаґо. Товариство має 8 осередків, найстарший у Філядельфії, далі: Ню Йорк, Рочестер, Боффало, Дітройт, Шикаґо, Ст. Кетеринс, Торонто. Брак належної співпраці з централею дуже утруднює всяку працю. Завданням товариства видати мистецький альманах про Гуцульщину, наукову працю при співучасті наших науковців з НТШ, відбувати щорічно гуцульський храм на св. Юрія, відновити гуцульський театр, мистецькі об'єднання уладжувати гуцульські фестивалі тощо. Секретарський звіт здавав М. Бельмега. Вислано 89 писем на 300 адрес, вислано 1000 запрошень на з'їзд, одначе деякі осередки не відповіли. Фінансовий звіт здавав скарбник Михайлюк. Приходів було 2.207 дол., розходів 1.529, в касі є 677 долярів. Звіт Контрольної Комісії здав д-р Федюк. Після звітів відбулася оживлена дискусія, що в ній забирали голос: Соломон, інж. Негрич, Зітинюк, Домашевський, д-р Федюк, д-р Ткачук, інж. І. Кузич і інші. Їм відповідав голова інж. Р. Вергун. Вкінці ухвалено абсолюторію уступаючій управі. Головою Номінаційної Комісії вибрано д-ра Ткачука.

Вечором о год. 7.40 почався бенкет при участи біля 250 осіб. Місцевий парох о. д-р П. Івахів провів молитву, після чого голова інж. Роман Вергун сказав поетичну промову. Відтак промовляли ще: д-р Я. Геник - Березовський, М. Бельмега та інші.

Мистецьким вечором проводив Ю. Гудем'як. Два трембітарі: І. Самокішин і М. Мочерняк затрембітали на тлі чудових декорацій арт. маляра Маріяна Борачка, та цілої групи всіх учасників мистецького вечора.

Пара гуцулят: Роксоляна Дика й Юра Церинський з Шикаґа відтанцювали два сольові танки: „нові постоли" (Роксана) і „пастушок" (Юра). Артист Іван Самокішин відспівав з чуттям дві настроєві гуцульські пісні Кос - Анатольського, при фортепіяновім супроводі Алли Ткачук. Жіночий квартет „Верховина" з Торонта, під проводом Олени Глібоч, у складі, три Вірки: Байрак, Івашко і Стороняк та О. Глібович, при фортепіяні Стефанія Жовнір - Клос, відспівав спершу дві гуцульські пісні: „Спомин гір" і „Гей туго" та „Коломийки", пізніше „Києве мій", „Шамо, Хто?" Б. Весоловського та „Трояндu" Кос - Анатольського. Голова „Гуцульщини", інж. Р. Вергун склав теплий привіт з приводу 15-річчя „Верховини" та вручив китицю червоних троянд диригентові О. Глібович. Як і кожний виступ „Верховини", і цей був на належній мистецькій висоті, найкращою точкою програми, та здобув невмовкаючі оплески. Далі 8 леґінів з Боффала відтанцювали бравурно аркана при звуках гуцульських троїстих музик під проводом М. Мочерняка. Відома театральна артистка — Ліза Шашаровська - Чепіль виконала монтаж „Косиця", потім згадана вже пара гуцулят відтанцювала два два гуцульські стилізовані танки, що їх захоплено сприйняла наша публіка. Гр. Яремчук подарував „Верховині" та малим танцюристам книжку М. Ломацького „З а в о рожений світ", що її видав своїм коштом.

Потім відбулася гуцульська забава при звуках оркестри п. М. Телюка й гуцульських троїстих музик М. Мочерняка.

В неділю, 2 червня о. д-р П. Івахів відправив Службу Божу й Панахиду за помер лих членів Т-ва „Гуцульщина". Відтак відбулося продовження ділових нарад. Голова інж. Р. Вергун прочитав звіт з праці Культурно - видавничої Комісії під проводом інж. Р. Кобринського. Д-р Остафійчук прочитав новий проєкт статуту, що його запропонувала Статутова Комісія. Після деяких змін і доповнень його прийнято. В імені Номінаційної Комісії д-р Ткачук запропонував такий склад нової Гуцульської Ради: голова — інж. Р. Вергун, заступники: Юра Гудім'як, Олекса Зітинюк і Ігнат Павличко, писар — М. Вельмега, скарбник — Михайлюк, референт Культ - Видавничої Комісії — інж. Р. Кобринський, музейництво — І. Лемет, мистецтво — І. Самокішин, преса — д-р Василь Стефурак, Контрольна Комісія: інж. Дмитро Негрич, Яків Остафійчук, Андрусишин (Торонто). Гуцульський Суд: д-р Д. Ткачук, Микола Дрогомирецький, Микита Драганчук, (Дітройт). Нову управу вибрано більшістю голосів.

В кінцевій дискусії пані Костинюк і Маковська, як тож Гр. Яремчук закликали до згоди і єдности. Ред. І. Дурбак виголосив привіт від Комісії Реґіональних Дослідів НТШ, проф. О. Верещинський від Вохквацини. Пані Кузич внесла пропозицію вибрати пані Марію Маковську почесною членкою Т-ва, що принято через аклямацію. Вислано привіт Патронові Т-ва — Преосв. Кир Платонові Корниляков.

Національним гимном закінчено цей з'їзд, що повинен причинитися до оздоровлення життя цього товариства, більшої співпраці й взаємного довір'я між поодинокими осередками гуцулів-верховинців. Без цього запланована праця не може бути здійснена. Гуцульські імпрези, видання, Гуцульський музей — це великий вклад у наше культурне життя, і їх підтримає вся наша спільнота.

І. Савич

В. Дідюк.

КАНАДІЙСЬКИМИ ШЛЯХАМИ

(З організаційного нотатника)

Вже роками говорилося у наших організаційних плянах про відвідини Сарнії. Хоч попередні спроби не були аж дуже заохочуючими, однак „постановлено-зроблено" і у гарний морозький день 6-го лютого ц. р. всідаю до автобусу на Лондон, а опісля з пересідкою до Сарнії. Така комбінація була вигідна й тим, що перестанок у Лондоні давав змогу зв'язатися з нашими союзівцями, а в першу чергу з секретарем відділу п. П. Сахаревичом і головою п. Дутчаком. Всівши в автобус, я вже вдруге не тільки почав читати, але прямо аналізувати кожне слово з книжки „Лихо з розуму". Дві години пробігли і автобус заїжджає на станцію в Лондоні. Півтори години часу до пересідки дають мені змогу нав'язати телефонічну розмову з секретарем відділу п. Сахаревичом та умовитись на зустріч у поворотній дорозі з Сарнії. Заледве ще додаткових шістдесять миль, і я вперше у своєму житті у Сарнії, що на рівних берегах озера Юрон, що, получене каналом з озером Ст. Клер, творить природну границю між Канадою і ЗСА. Це індустріяльно-фармерське місто начисляє понад 50 тисяч населення, з кількома сотками українців. Через дешеве водне сполучення, розбудовується скорим темпом індустрія, тяжка і легка, в якій важливу ролю відіграють збірники великих рафінерій „Імперіял Ойл". Наші люди влаштувалися тут по-різному: багато з них мають власні підприємства, працюють у різних галузях індустрії, ведуть вільні професії (лікарі), у лябораторіях (інженери) та у різних установах. Велика кількість з них — це переважно професіоналісти, всі вони разом з матеріяльного бок устоять добре. Церковно-громадське життя невеликої, зате активної громади сконцентроване при парохії св. Юрія. Мужчини ведуть свою працю у парохіяльному комітеті, пані в ЛУКЖ, а разом дбають про виховання молодого покоління-дітей, для яких зорганізована Рідна Школа, якої директором є п. інж. Чорний, а вчать: о. д-р І. Нагаєвський, пані добродійка Нагаєвська, інж. Р. Спольський. Учителям і директорові школи допомагає окремий батьківський комітет. Новозорганізований хор веде досвідчена диригентка пані добродійка Нагаєвська. Громада спільно відзначає важливіші національні свята. День 22-го січня кожного року стає Українським Днем Сарнії, з проклямацією мейора і вивішенням національного прапору на ратуші міста. Завдяки зорганізованій співпраці цілої громади при парохії, вдалося їм побудувати в короткому часі гарну і простору церкву, яку тепер власне хочуть „українізувати" добудовою гарних двох українсько-візантійських бань, іконостасом і розмалюванням, та парохіяльний дім — все це на великій і вже досить великовартостевій площі. Першим парохом Сарнії, що там замешкав, був Всеч. о. Я. Левицький, теперішній парох Престону і Гвелфу. Всеч. о. Левицький разом з своєю панею добродійкою доклали всіх зусиль і старань, щоб таку саму парохію, як і громадські справи поставити якнайкраще. Не дивно, що гарні й милі спогади залишили вони між своїми парохіянами по виїзді на нове місце. Від недавнього часу новим парохом є Всеч. о. д-р І. Нагаєвський, визначний наш науковець-історик та автор багатьох цінних історичних праць, дійсний професор українського університету, який недавно повернувся з Риму, де довший час допомагав в організаційних справах розбудови Українського Університету в Римі під проводом Блаженнішого Архиєпископа і Кардинала Йосифа.

Незнаючи міста, зупинився я в найближчому до автобусової станції готелі Колборн як потім „відкрив", як український! Звідти змісця приступаю до „роботи". Вперше телефоную до Всеч. о. д-р Нагаєвського, якого знаю з молодих років, як близького родича і односельчанина. Доля розділювала нас довгими роками. Добрих 20-ть років ми не бачилися! То яка ж направду була радість й приємність, коли годинами ми згадували про рідні села, працю, спогади добрі і тяжкі, про близьких і дальших, про живих і тих, що у вічність відійшли. Опісля телефони і до „старого" знайомого поважного підприємця п. М. Короля, теперішнього першого голову відділу УНС в Сарнії, до п-ва Спольських і інших.

Пізнаю людей і Сарнію

Другого дня у ранніх годинах приїздить Всеч. о. д-р Нагаєвський. Зустріч з пані добродійкою, щира гостина, довга розмова, і я приступаю до конкретної організаційної праці відвідин окремих родин. Добрим моїм супутником" стає старший громадянин п. Павлина, з яким, що знає майже кожну молодшу і старшу особу в Сарнії, йдемо в „народ". І тут приходиться: пізнавати, говорити, виснювати не тільки про справи УНС, але і багато-багато інших. Не часто, кажуть, приїжджають до нас із „центру" — ми хочемо довідатися про різні справи, бо ніби хто ж може знати їх краще, як не „пан з Торонта?" Було направду приємно говорити про багато різних справ, тому, що дійсно відчувалося щиру українську душу! Всюди вони привітні й гостинні. Чи то п-во Спольські, чи наші панове доктори: Бойко, Гамула, Мулик, чи наші підприємці: Король, Петик, Ковалишин, Чучко, Біда, Сабада, Грох, Палій, Елясевич, Мельничук, Чорний і багато інших. Все це немов одна суцільна родина. Безперечно, що ще більше амір запізнати їх і тоді, коли в неділю по Службі Божій зібралися вони на свої річні загальні збори парохії. Довгими годинами вони звітували, дискутували і приймали рішення, що були гарними і корисними для самої парохії і всього многогранного життя громади. По звітах членів комітету звітував дир. школи п. інж. Чорний. Він вказував на велике завдання у вихованні нашої молоді, підкреслював позитиви і неґативи, закликав до співпраці батьків, та накреслював пляни. Варто було слухати звітів жіночої організації ЛУКЖ. Молода, вповні енерґійна і активна, голова пані Ковалишин у своєму звіті виявила велику пророблену працю, як також і пляни на будуче. Активна участь парохіян у зборах, а між ними трьох лікарів, які із своїм о. парохом обмірковували цілий ряд справ, а притім і велика жертвенність на церкву (один жертводавець дав у минулому році близько 1.550 дол.) заслуговують на увагу та добрий приклад до наслідування. Церковний комітет очолив інж. Мельничук, до якого увійшли також: д-р Бойко, інж. Спольський, д-р Гамула, д-р Мулик і інші. Поза виключно церковними справами, поставлені добре справи КУК, Фундації ім. Т. Шевченка, виховання молоді (таборування) та пожертви на інші національно-громадські цілі. Під кінець зборів я мав велику приємність розповісти присутнім про цілі й завдання УНС та повідомити їх про зорганізування нового Відділу в їх парохії, збори якого повинні б відбутися слідуючого дня.

Новий Відділ ч. 480

Приблизно 30 членів було вписано до нового Відділу УНСоюзу, який прийняв число 480 ім. Юрія Переможця. Першим головою став обраний п. М. Король, а фін. секретаркою — активна громадська діячка пані Ярослава Спольська, касир пані А. Біда, Контрольна Комісія інж. Р. Спольський і С. Чучко. Нова управа постановила доложити всіх старань, щоб новозорганізований відділ розвивався якнайкраще. Побачивши їхню віддану працю для громади, я ні на хвилину не сумніваюся, що так воно і буде! Вже добігав тиждень мого перебування у Сарнії. Часта зустріч у домі Всеч. о. д-ра та мила гостинна атмосфера додавали мені стільки енергії й охоти до праці, як ніколи досі. Всебічна допомога в організаційній праці п. Павлини, п. Короля, п-ва Спольських і багатьох других — залишила у мене найкращі спогади. Сарнія, а вірніше її українська громада, у багатьох випадках могли б послужити добрим прикладом багатьом нашим громадам! Моя „місія" добігала кінця. Я мав їхати у напрямку Лондону. Туди вибирався о. д-р відвідати сусіднього пароха о. Байрака. Була ще додатково добра нагода, щоб їдучи іще наговоритися, іще пригадати багато, дечого.

Дорога до Лондону добра. При нашій розмові ми й не зауважили, що вже і Лондон! Під'їжджаємо до парохіяльного дому, на жаль, не застаємо о. пароха. Немає нікого вдома. Хотів о. д-р оглянути церкву (я її бачив вже кілька разів), але на жаль, не можна було. Їдемо до дому секретаря відділу УНСоюзу п. Сахаревича, де по короткому перебуванні о. д-р від'їжджає до Сарнії, а я залишаюся на короткочасову організаційну працю. Разом з секретарем, відвідуємо голову п. Дутчака, відбуваємо наради, приймаємо ряд рішень у справі загальних зборів, посиленої організаційної кампанії, ювілейних святкувань „Свободи" і багатьох інших.

З великим моральним піднесенням і вдоволенням, знову я на автобусі, в сторону Торонта.

ЛІТОПИС ОДУМ-у

ПОДІЇ ДНЯ

Український народ переживав різні етапи своєї історії: були вони вершками світлої слави й могутности, були вони знесиллям безвиглядного упадку, були вони періодами завзятої боротьби — революційної і підпільної.

60-ті роки 20-го століття відзначаються спеціяльним характером боротьби українського народу за свою незалежність. Відзначається ця боротьба тим, що в ній бере участь ґенерація, яка вже давно й багатьма була засуджена на смерть. Ґенерація, яка виросла в найстрашніших умовах людського життя, творцем яких є московська імперія.

Цілий світ стоїть сьогодні у тіні страху перед цим сатрапом. Найсильніші держави Заходу дуже часто беззаперечно погоджуються з вимогами цієї імперії: вони, в найсуворішому розумінні цього слова, додержуються принципів коекзистенції.

Та всупереч цьому всьому — молодь України вирішила підняти меч проти Москви і показати світові фактичне її обличчя. Ця молодь зробила більше, ніж хтонебудь міг сподіватись.

Обов'язком еміграції, а спеціяльно молоді, є всіма засобами допомогти українській нації в її боротьбі. Наша праця тут багато легша, але не менш відповідальна. Українська молодь на еміграції, особливо студентська молодь, має необмежені можливості розповсюджувати, в країнах свого поселення, ідеї та матеріяли, які є сьогодні тут в її руках. Чим більше світ знатиме про те, що діється за залізною завісою, тим легше буде нашим друзям проводити їхню боротьбу.

Обов'язком української молоді на еміграції є, в першу чергу, розповсюджувати матеріяли з України в мовах країн перебування. Але й тут треба обережности й пляновости. Молодь, зорганізована в молодечих організаціях, мусить радитися в цих справах із своїми проводами. Проводи, в свою чергу, мусять бути ознайомлені з матеріялами через найвище політичне тіло і якраз у цій ділянці цим авторитетом може й мусить бути наш Державний Центр. Це дасть більше авторитету матеріялам і, разом з тим, як вислід, незаперечні успіхи. Уважно запляновaна й добре зорганізована акція матиме могутній розмах і найкращий успіх, за що наші друзі в Україні будуть нам вдячні.

Л. Вишневий

На фотознімці: частина учасників 10-ої Конференції ОДУМ-у складають вінок на могилі св. п. Президента УНР в екзилі д-ра С. Витвицького. Зліва п-ні О. Криволап, Педенко, Охрім, панна О. Лукаш, голова Г.У. в Канаді Л. Ліщина, Владика Архиєпископ Мстислав, В. Корсун, В. Росинський, голова оселі ОДУМ-у „Київ", С. Кальман, П. Сенько, Є. Федоренко, М. Шульга і голова Головної Управи в ЗСА В. Григоренко.

ДЕСЯТА КОНФЕРЕНЦІЯ Ц К ОДУМ-у

В днях 13-го і 14-го квітня 1968 р. відбулася 10-та конференція Ц К ОДУМ-у. Такого роду конференції присвячені внутрішнім справам дії організації. На конференції відбувся перегляд праці у формі звітів поодиноких референтів, голів Краєвих Проводів, преси — „Молода Україна", Виховних Рад, Товариства Одумівських Прихильників і Оселі „Київ". Після звітів відбулася дискусія в якій брали участь всі присутні.

Як вислід дводенних нарад постановлено наступне:

Ідеологічний З'їзд

Ще перед сповненням двадцяти - ліття існування ОДУМ-у заплянoвано відбути ідеологічний з'їзд, темою якого буде дати інше світло на поняття „ізмів", як „Демократизм", „Націоналізм", „Комунізм", виходячи з заложень поняття Нації.

Зустріч ОДУМ-у

Майже щороку відбуваються зустрічі одумівської молоді двох сусідніх країн: Канади й ЗСА. Цього року така зустріч відбудеться на Оселі ОДУМ-у „Київ". В програмі зустрічі: Служба Божа, дефіляда, пленарне засідання, спортові змагання, бенкет, мистецький вечір та забава.

20-ліття ОДУМ-у

В 1970 році сповниться 20 років з дня заснування Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ). Вже створено відповідний Комітет, який займеться підготовкою до цієї великої події.

* *

Учасники Конференції віддали пошану видатним особистостям в українському житті взагалі і також одумівському зокрема. Відвідали й поклали вінки на могилах: Президента УНР в екзилю д-ра С. Витвицького, композитора Миколи Фоменка — автора одумівського маршу „Ми об'їхали землю навколо..." Відвідано також могили видатних працівників ОДУМ-у: братів Сеньків та о. І. Савчука.

Найактивніші одумівці та зразкові філії

На нарадах 17-го з'їзду ОДУМ-у відзначено найактивніших одумівців та зразкові філії ОДУМ-у, що їх рекомендувала Головна Управа.

В 1966 році найактивнішими одумівцями були Зоя Граур і Віктор Корсунь з Філядельфії. Їм вручено пам'яткові металеві плитки. В 1967 році найактивнішими одумівцями були Людмила Ревенко і Петро Іващенко з філії ОДУМ-у в Шикаґо.

Найактивнішою філією визнано філію у Філядельфії, за якою зараз іде філія в Шикаґо. При визначенні активности філії враховували не тільки показники культурно - освітньої праці, наявність мистецьких одиниць, роїв юного ОДУМ-у, але й виконання філіями ухвал Головної Управи ОДУМ-у та звітности перед керівними чинниками ОДУМ-у.

Курс виховників ОДУМ-у в ЗСА

Від 22 до 29 червня 1968 р. на одумівській оселі „Київ" у ЗСА триватиме другий курс виховників Юного ОДУМ-у. Головна Виховна Рада й Головна Управа ОДУМ-у ЗСА ставлять такі вимоги для кандидатів другого курсу, які охоплюватимуть лише практичні заняття у праці з юнацтвом ОДУМ-у: мати закінчений перший курс виховників і посвідку на ступінь кандидата - виховника, або мати мінімум дворічну працю з роєм юнацтва. Кандидат мусить мати письмову рекомендацію від філії ОДУМ-у.

Курс виховників закінчиться іспитом. Учасники, які задовільно складуть іспит й відповідатимуть приписаним вимогам, отримають грамоти на ступінь виховника.

Всі майбутні виховники, які мали б бажання працювати у літньому таборі, мають подати прохання до референта Юнацтва. Його адреса:

Mr. H. Kalman
332 Columbus Ave.
Trenton, N.J.
08629

ВИМОГИ НА СТУПІНЬ ОДУМІВСЬКОГО ВИХОВНИКА

1. Кандидати на виховника мусять мати обидві проби одумівських уміностей й один курс виховників, даний Виховною Радою ОДУМ-у, або
2. Успішно закінчити два курси для виховників Юного ОДУМ-у;
3. Відбути, як звичайний учасник, один виховно-відпочинковий літній табір ОДУМ-у;
4. Відбути один літній табір як виховник-кандидат;
5. Працювати один рік у філії з роєм Юного ОДУМ-у;
6. Задовільно відповісти письмово на 20 питань, поданих Головною Виховною Радою ОДУМ-у
7. Мати скінчених 14 років (для дівчат) і 15 років для хлопців.

Віктор Корсун

ІДЕОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ОДУМ-У

(Уривок)

Об'єднання Демократичної Молоді відрізняється від інших організацій тим, що в ОДУМ-і різні ідеології, світогляди, напрямки та переконання можуть існувати спільно. Єдиною вимогою ОДУМ-у до членів є коритися рішенням більшости після об'єктивної поміркованої дискусії. Таким чином члени є об'єднані духом свободи й толеранцією до різних поглядів.

Найважливіша ціль і напрямок ОДУМ-у є утримати в кожному членові гордість, своє українське ім'я, демократичний дух й дати можливість кожному членові виробити свій індивідуальний характер. Я не сказав, що треба з кожного члена зробити індивідуаліста, тому що це майже неможливо. Тільки особа сама може з себе виробити думаючу, інтеліґентну людину. Мета ОДУМ-у є дати можливість членові розвинути свій особистий індивідуалізм і потім, коли він появиться, втримати його. Тільки це може продовжувати нашу українську демократичну традицію. Після такого розвитку український дух лишиться в наших членів на ціле їхнє життя. Нам треба вчити про Україну й ознайомлювати членів, але нам не вільно впихати й індоктринувати молодих людей українською справою. Людина сама мусить пізнати вартість України для себе й тоді вона полюбить її всім серцем і всією душею.

Одумівці є глибоко переконані, що демократичний лад є єдина практична й життєздатна система на землі. Якраз на цій підставі ОДУМ був створений. Демократія забезпечує людині її фундаментальні релігійні, соціяльні, економічні та політичні права. Демократія дає можливість розвинути людині її особисті здібності й знання. Цим вона забезпечує, щоб індивідум не загубився в суспільстві. Демократія уможливлює кожному досягнути становище, до якого він найбільше надається. Вона забезпечує людині свободу й розвиток її духових сил. Дає людині змогу вільно думати, вільно творити й вільно висловлюватись та обстоювати свої переконання без страху зазнати яких-небудь репресій. Дає право змінити уряд вільними рішеннями більшости, методами, що не потребують насильства.

Але, щоб бути демократом, не досить визнавати демократичні догми й користуватися правами, треба не забувати про обов'язки супроти спільноти. Так як шістнадцятий американський Президент Абрагам Лінкольн говорив: „Влада із народу, для народу, й через народ". Ми не маємо права байдуже ставитись до світових подій чи до акцій наших обраних людей. Ми байдуже й механічно не можемо виконувати все, що не стосується нас особисто. Коли ми бачимо неправду — наш обов'язок є відкрити її й поправити. Демократія говорить не про рівність людей, а про рівність кожної людини домагатися того, що вона уважає корисним і потрібним. Демократія вимагає пошани й толеранції до поглядів другого. Кожна думка має право вислову, а тоді більшість вирішує напрям акції спільноти.

ОДУМ є організація безпартійна, але організація високо-патріотична, організація національна, але не націоналістична. Тут, на чужині, нам не можна розгубитися й втратити духового зв'язку з Україною, і тому нам треба тісно жити з сьогоднішньою Україною, Україною під комуністами, але країною, яка розвивається й пробує стати на свої власні хоч тремтячі ноги. Нам не можна забути про події в минулому — про геройські і негеройські чини, про діячів, які творили нашу державу й про тих, які нищили її, про замордованих наших родичів і земляків комуністичною владою — ми не можемо забути про це, але ми також не можемо жити у цих минулих часах. Ми мусимо жити сьогодні й завтра — сьогодні ми маємо Україну не в своїх руках, а завтра не знаємо в чиїх. Тому нам тут, на чужині, не треба боятися комуністів — адже п'ятдесят мільйонів українців із ними живуть і працюють. Українці на еміґрації не зможуть створити революцію на Україні. Коли прийде час, сам український народ скине з себе комуністично-московське ярмо. Нам треба домагатися, щоб на Україні говорили лише українською рідною мовою. Найважливіший крок до асиміляції є двомовність, і тому нам треба через пресу й радіо домагатися, щоб на Україні панувала українська мова. Нам треба домагатися свободи студентам, щоб вони мали право свобідно й без страху висловлюватись, говорити й творити. Нам треба домагатися, щоб мистці, письменники, композитори й інші мали свободу висловлюватись вільно про недоліки українського народу. Нам треба домагатися, щоб українські книжки мали більший тираж і щоб вони були розповсюджені також в Україні, а не тільки на чужині. Нам треба домагатися, щоб Україна мала своїх державних керівників, а не російських. Нам треба домагатися, щоб Україна мала свої амбасади й делеґації по столицях Америки й Европи. Нам треба, щоб американський уряд розмовляв із керівниками України, а не Совєтського Союзу. Нам треба, щоб український уряд укладав гроші в своїй державі, щоб індустрія працювала для народу й постачала людські потреби, а не військові. Нам треба домагатися, щоб більше українських мистецьких одиниць і українських письменників та поетів роз'їжджалися по американських і европейських країнах. Нам треба домагатися й працювати, щоб Україна не революційно, а поступово відступилась від Росії й стала самостійною й незалежною.

Тут на еміґрації ОДУМ не існує тільки, щоб зберегти український дух у вузькому колі нашої спільноти, і не існує лише, щоб зменшити почуття самотности й розгублености молодого еміґраційного покоління. Нам треба увійти в культурне й інтелектуальне життя країни нашого перебування — тоді ми зможемо піднести українське культурне життя на місце пошани. Ми мусимо дати американському народові можливість пізнати Україну, її народ та її культуру. А ми фактично ховаємось в американському суспільстві.

На кінці треба сказати, що ОДУМ не сміє стати нікому непотрібною організацією, відірваною від часу, від Батьківщини й від життя тієї країни, в якій ОДУМ перебуває й розвивається.

Концерт Юного ОДУМ-у в День Матері у Філядельфії, Па.

12-го травня в приміщенні Еллвуд школи о 4-й год. пополудні відбувся концерт української пісні, танцю, народної музики і мистецтва слова, присвячений матері. Між сценою і залею панувала родинна близькість, кожна точка була милою несподіванкою. Була здисциплінованість виконавців.

Катруся Малий і Юрко Миколайчук гарно виконали вірш „Мама" С. Ковбеля. Хор Юного ОДУМ-у в складі 28 юначок і юнаків під керівництвом Зої Граур і під акомпаніямент Лілі Мельник гарно проспівав „Ой на горі там женці жнуть, „Вийшли в поле косарі" — сольо А. Корсун, „Журавель" та „Сховалось сонце за горою". Андрій Корсун продеклямував вірш „Мати". Ліза Корсун проспівала „Моя ляля" Рожавської під акомпаніямент Лариси Корсун.

Рій „Дзвіночки" під керівництвом Тамари Федоряк гарно проспівали „Бабусю рідненька" під акомпаніямент на піяно Тамари Мельник. Танцювальний ансамбль конав чотири мелодії. Хореографії Зої Граур. Два жарти-розмови „Ми з тобою ішли" та „Архипе" виконані В. Криволапом і ш. Євсевським та Ю. Буханченком і А. Гичком мали гумористично - критичну закраску. Ансамбль бандуристів під керівництвом П. Гурського виконали чотири мелодії. Христя Квітка продеклямувала „Я мамина" Перелісної а Соня Дробот — „Моя мама" М. Підгірянки. Обидві деклямації були добрі. Андрій Корсун проспівав під власний акомпаніямент на бандурі „Ой чого ж ти почорніло" та під акомпаніямент Лілі Мельник „Рідна мати моя" Майбороди. Луїза Граур виконала сольо на піяно „Прелюд" оп. 12 ч. 7 Прокофієва та дві мелодії Ревуцького. На закінчення концерту хор Юного ОДУМ-у проспівав з успіхом три пісні.

Голова філії Віктор Корсун подякував виховникам Зої Граур та Тамарі Федоряк за працю вкладену в підготовку концерту, п-ні Антоніні Мисенко за вокальний вишкіл хору та всіх сольоспівів, проф. Зої Маркович за підготовку акомпаніяторок та сольо на піяно, Лілі Мельник за акомпаніямент на піяно, П. Гурському та І. Праско за працю з Бандуристами, п-ні Є. Блавацькій за гарне переведення реклями в радіо та одумівцям В. Хапку, Л. Головащ, В. Алфімов, С. Лисенко, А. Корсун і ін. за оформлення реклям, програмок і декорацій.

Діти Юного ОДУМ-у вручили букети квітів заслуженим матерям, зокрема П. Зінченко і Л. Вілоус, яких одумівці відбувають військову службу у В'єтнамі.

Треба відмітити гарні костюми, за що відповідальні були Зоя Граур та Тамара Федоряк.

Петро Гурський

ПОРАДА

В одного чоловіка дуже розболілись зуби. Він довго терпів страшенний біль і нарешті простогнав:

— Здається, буду лізти на стіни.

— Тоді зніми черевики, щоб не вимазати стіни, ми ж недавно пофарбували — порадила дружина.

ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ РОСА

Учитель запитав учнів:

— Хто відповість мені, звідки береться на земній кулі роса?

Всі мовчали. Аж ось підвівся Петрусь і говорить:

— Земля крутиться навкруг своєї осі з такою швидкістю, що аж потіє.

РІК IX ЧЕРВЕНЬ 1968 Ч. 2 (22)
ЛІТОПИС ОДУМ-у
Сторінка Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ)
Association of American Youth of Ukrainian Descent, Inc.
Редагують: Олексій Коновал (відповідальний редактор) і Олексій Шевченко
Адреса: Annal of ODUM, 811 S. Roosevelt Ave. Arlington Heights, Ill. 60005

Євген Федоренко

ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОДУМ-У

„Найголовнішим елементом самої ідеї ОДУМ-у є, принаймні мусить бути, як пише Василь Іванович Гришко, — найкращий сучасний публіцист, — що символічно звучить у сполученні трьох останніх літер його скороченої назви; оскільки це сполучення є коренем усіх слів на означення ідеї думання. Я хотів би, — дальше пише шановний автор, — щоб ця організація демократичної молоді була передусім організацією думаючої молоді, бо ж насправді демократія й уміння думати — вільно, критично, відповідально й творчо — є нерозривно взаємозалежні".

Ми думаємо, що повища цитата найвлучніше окреслює основну мету й ціль створення та існування Об'єднання Демократичної Української Молоді. Творці ОДУМ-у від самого початку творення організації наголошували ролю індивідуму, як вільної, творчої й відповідальної у виборі ідейних та життєвих шляхів; відкидали сліпу покору й наказ „з гори" та визнавали потребу тверезої самоконтролі, самокритики, взаємної пошани й взаємного зрозуміння на основі людської гідности, рівної у всіх людей.

Українська демократична молодь розпочала своє суспільне життя шляхом думання та постійного шукання відповіді на життєві проблеми. Українська демократична молодь йшла цим шляхом самотужки. Але ця молодь зрозуміла, що спершу треба вчитися й працювати над собою, щоб стати багатогранною і вартісною людиною в суспільстві.

Ще в 1951-му році кол. Мар'ян Дальний, надзвичайно здібний одумівський публіцист, визначив шлях, яким іде ОДУМ: „... ОДУМ іде за тими ідеологами старшого покоління, які намагаються створити синтезу всіх дотеперішніх вартостей, а не за тими, які розбивають нас на середньовічні нетерпимі секти, ОДУМ іде за тими, хто наголошує потребу „єдности різних", а не за тими, хто проповідує конечність громадської війни „однакових думок," ОДУМ іде за тими, хто виводить нашу літературу, мистецтво на широкий шлях вселюдських здобутків і шукань, а не за тими, хто консервує розвиток нації в задушливих рамках провінціяльного „моралізаторства середини XIX століття. ОДУМ іде за тими, хто патріотизм і соборництво кладе з основу своїх повсякденних вчинків, а не за тими, хто патріотизмом і соборництвом торгує на мітинґах та академіях."

Зі згаданого бачимо, що ОДУМ шукав нового ідейного й організаційного шляху. Проте, в своїх шуканнях ОДУМ не відмежовувався від своїх батьків та їхнього цінного вкладу для української справи. ОДУМ, шукаючи нових шляхів, опирався на українські традиції, бо ж вони являються ключем до духовости і психології народу. Пізнаючи історію українського народу, його успіхи й невдачі та шукаючи спільної мови, ОДУМ вносив і новий зміст і нові методи праці у формуванні людини, плекаючи здоровий морально-національний світогляд та демократизм.

Українська демократична молодь іде правдивим шляхом, шляхом демократії. Шлях шукання, порівнювання, сумніву й думання — це нелегкий шлях. Але — це шлях демократії, що служить на протязі віків мотором людського прогресу.

ОДУМ вірить у можливість співжиння з недосконалим та у безперервний розвиток, бо демократичне суспільство сприяє людині в розвитку її здібностей, забезпечуючи цим постійне удосконалення життя індивідуму і спільноти. Молодь ОДУМ-у вірить, що людина є знаряддя Бога на землі і що Бог дає їй свободу, щоб людина прийшла до Нього сама, навіть через небезпеку бути загубленою.

Свобода — це найцінніший скарб людини. Вона дає можливість людині шукати свого особистого ствердження та виявлення своїх здібностей. Демократичне суспільство — це віра в індивідуальність людини, в аристократизм інтеліґентности, смаку й характеру та працездатности. Тому й страх тоталітарного суспільства перед індивідуальністю, що вибивається з маси пересічности, страх перед відкритим суспільством, в якому є великі й широкі можливості скорої диференціяції. Тільки в такому демократичному суспільстві людина матиме відкриту дорогу до розвитку своїх сил і здібностей у всіх ділянках: н а ц іонального, політичного, культурного і соціяльно - економічного життя. Базуючись на демократичних принципах, молодь ОДУМ-у не накидає своїх поглядів, а переконується в правдивості поглядів та дає вибір. Вона практикує в кожній ділянці щоденного життя методи синтези, а не методи взаємного виключення. Ця молодь плекає принцип внутрішнього самоудосконалення, об'єднання своєї думки з думками інших, та щирої співпраці у щоденному житті. Думаємо, що цим одумівська молодь хоч трохи спричиниться до розрядження існуючої атмосфери низькости, нетерпимости і виключности духа взаємного поборювання і очорнення. Наша суспільна сфера пересичена технічно - організаційною метушнею, різними церемоніями й культами, і якраз на цьому тлі ми не раз бачимо занепад думки і втрату вартостей, брак перспектив, упадок здібностей до політичного думання і до політичної дії. У такій ситуації не дивно, що між українцями не може бути здорового змагу, великих концепцій життя чи розумного обговорення життєвих процесів в Україні, де український народ провадить спротив ворогові в нових незнаних до тепер умовах і обставинах. Ми вже зазначили, що ОДУМ шукав нового шляху, але він не починав історію від себе, бо українська історія багата, лише її треба знати. Тому одумівська молодь вивчає шляхом аналізи і студій українську політичну й ідеологічну спадщину. Вона ствердила, що у нашій історії найяскравіше виділяється період національної революції в 1917-21 роках, коли по двохсотлітній неволі під московсько-царським пануванням український народ відновив незалежну українську державу, проголосивши дня 22-го січня 1918 р. через свій демократичний парламент — Українську Центральну Раду — Українську Народну Республіку. Ця постанова була ще раз стверджена другим з черги парляментом України — Українським Трудовим Конґресом дня 22 січня 1919 року, коли була одночасно проголошена й злука східньої та західньої частини Української Республіки в одну соборну Українську Народну Республіку.

Порізному в и з начають причини поразки УНРеспубліки, і вони переважно занадто суб'єктивні і не місце про них тут говорити.

Для ОДУМ-у важливо те, що українська Революція збудила етнічну масу, організаційно слабо пов'язану, а залишила за собою вповні зформовану, зрілу націю. Для ОДУМ-у являється основним фактом факт національно - революційного самовизначення, факт національного чуття народу, який був приспаний і віками кастрований, за короткий час свого збудження спромігся поставити після історичної перерви величаву святиню — власну державу.

Ці атрибути державности — надбання української революції, які за словами Симона Петлюри „Становлять собою дійсні ознаки, інтеґрально складові елементи поняття державности" — ОДУМ високо оцінив і перший та єдиний серед всіх молодечих організацій включив ці здобутки в свій статут.

Отже ідея демократії, яка випливає з української духової традиції, найкраще забезпечить творче життя людини, як індивідуальности. На тлі сучасности України — це продовження й завершення на новому етапі української Національної Революції в 1917-21 роках. Вільний Український парлямент, Українська Центральна Рада і Трудовий Конґрес Української Народної Республіки, передали українцям неоцінимий скарб: Акти 22-го січня 1918-1919 років, в яких була закумульована й виявлена воля великого українського народу — воля до свободи, до об'єднання всіх своїх історичних територій і до державної незалежности.

ГУМОР

ОХ І СВІТ...

Дві жінки ідуть з базару.

— Ой, кумо, — каже одна, — який нині світ! Один одного так і хоче одурити. Вчора у місті дав мені якийсь дідько фальшивих три карбованці.

— Ану покажи, голубонько, які вони — щоб я знала.

— Е, я вже їх не маю — віддала в крамниці за матерію.

ШЛЯХ МОЛОДІ

ДЕЩО ПРО ЛІТНІ ТАБОРИ

Десять місяців науки — це велика і тяжка праця шкільної молоді, яка по 6, а нераз 7 годин денно висиджує на шкільній лавці у переповненій клясі. До цього додати ще час на домашні вправи — вислід 9 до 10 год. денно над книжкою чи зшитком.

Молодь, яка росте і розвивається фізично, потребує сонця, свіжого повітря, води, руху та, звичайно, поживних харчів. Знаємо добре, що через тих 10 місяців цього всього напевно не має забагато дитина у місті. Незабаром прийде час вакацій і заслуженого відпочинку, а рівночасно час літніх таборів. Відірвім дитину на кілька тижнів від міської задухи, шкідливих здоров'ю спалених газів автомобілів, від телевізії, яка, правду сказати, приносить дитині без порівняння більше шкоди ніж користи. Висиджування годинами перед телевізором підкопує фізичне та моральне здоров'я дитини. Відірвім дитину від середовища вулиці, яка не впливає на неї корисно, віддаймо дитину на літні табори до рідного середовища, під опіку досвідчених виховників. Табори укріплять здоров'я дитини та допоможуть батькам у вихованні їхніх дітей. Ми знаємо, що самі батьки, сама церква, сама школа чи сама організація не зможе виховати дитини, але коли ці всі установи співпрацюватимуть разом — спільними силами, виплекають з дитини чесну, вартісну людину та корисного члена української спільноти.

На таборі дитина в першу чергу призвичаюється жити у спільноті, дотримуватися певного реґуляміну. Табори виробляють у дитини почуття карности, а рівночасно й самозарадність. Порядок дня на таборі, де всі зайняття є розподілені щодо хвилини, призвичаює дитину розкладати свої зайняття в її родинному житті. Дитина, яка вміє розподіляти свою працю, має доволі часу на науку, на забаву, на сходини, спорт чи пробу.

На таборі дитина знаходить друзів і ця дружба не раз залишається на все життя. Таборові гутірки дають дитині новий засіб знання з українознавства, знання доброї поведінки, впоюють у дитину любов до батьків, до своєї Церкви; гутірки допомагають молоді скласти сумівські іспити, які зобов'язують дитину, як члена тієї організації.

Таборові ватри, теренові гри і забави, змагання у різних ділянках дають молоді здорову романтику та дозволяють їй в культурний і чесний спосіб виладувати надмір енергії. Дуже часто дитина протягом вакацій працює і через працю резиґнує з табору. Батьки повинні добре застановитись над тим, заки дадуть на це згоду. Така праця може підірвати здоров'я дитини. Цих 30 чи 40 дол., зароблених через дитину на тиждень, направду не виплачуються. Пам'ятаймо і про те, що дитині залишається це довге життя, а в ньому не раз тяжка праця.

Даймо дитині те, що їй в дитинстві належиться. Пам'ятаймо і про те, що випочата на здоров'ю дитина краще сприймає науку і у неї є кращий успіх в школі.

Ще одна справа — оплата за табори. Часто чується нарікання, що оплата за табори зависока. Переді мною список минулорічних не-українських таборів стейту Мичиґен: всіх таборів коло 170, а найнижча оплата за табір 48 дол. на тиждень від дитини. Є табори, де оплата виносить до 120 дол. тижнево. Минулого року я мав змогу оглянути кілька таких таборів. У цих таборах не бачив я нічого кращого від наших таборів. В наших таборах СУМА оплата виносить пересічно 20 дол. тижнево. Передбачена знижка для батьків, що посилають у табори більше як одну дитину. Посилайте дітей до таборів. Це дає їм лише користь!

Проф. Осип Байко

„ХОРТИЦЯ"

Оселя СУМА „Хортиця" в Гантінгтон, закуплена для потреб Осередків СУМА округи Огайо чотири роки тому, з кожним роком щораз більше стає місцем культурних розваг і відпочинку не тільки для нашої сумівської молоді, а рівнож для українських громадян із усіх міст стейту Огайо. Дуже часто зимовою порою можна почути голоси про те, щоб скоріше прийшла весна а з нею і можливість побуту на оселі хоч би лише в суботи та неділі.

Озеро на Оселі СУМА „Хортиця"

Надзвичайно гарна природна краса оселі „Хортиця". Гарний листковий ліс своєю зеленню манить до себе в гарячий час літа, обіцяючи відпочинок у тінях могутніх дерев. Річка, що в'ється крутим, глибоким яром серед дерев і зелені, немов би манила до себе, даючи насолоду очам, що втомлені сірістю міських мурів, бажають відпочинку. Прекрасне озеро з чистою джерельною водою є чи не найприваблившим для всіх в гарячі дні літа. Тут над озером збираються громадяни і молодь майже усіх українських громад Огаю, щоб у дружній атмосфері безжурно провести вільний від праці час.

Юнацькі табори на оселі „Хортиця" різняться від усіх майже інших сумівських таборів тим, що відбуваються вони справді по-таборовому, під шатрами. Розташовані вони в обіймах зеленї лісу, який немов би ховає таборовиків від гарячих променів літнього сонця.

Кожен день у таборовому житті завжди несе з собою щось нового, щось привабливого для молоді. Мандрівки в терен, теренові гри й забави, в парі із виховними зайняттями, створюють немов би один нерозривний ланцюг таборового життя, що кожноденно приносить нові пригоди, нове знання, новий поступ на шляху духового й фізичного росту і розвитку молодої людини. Кожноденні гри і забави на спортових площах оселі, купання в озері та вечірні юнацькі вогні немов би завершують кожний день таборування, даючи молоді душевне задоволення, та створюють у неї бажання і в завтрішньому дні зазнати нових пригод.

В літньому таборі, далеко від шумних вулиць, задимлених фабриками міст, юнацтво набирає духових і фізичних сил до дальної науки в школі, скріплює своє здоров'я серед краси природи.

Оселя „Хортиця" вже готується до цьогорічних юнацьких таборів. Тож готуйтесь і ви, молоді подруги і друзі, та всі як один ідіть до літнього табору на „Хортицю", щоб безжурно й корисно провести час літніх вакацій.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ ВІТАЄ БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА КИР ЙОСИФА СЛІПОГО З НАГОДИ ЙОГО ПРИЇЗДУ НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТИНЕНТ І БАЖАЄ КРІПКОГО ЗДОРОВ'Я ТА МНОГИХЛІТ У ПРАЦІ НА СЛАВУ БОЖУ І ДОБРО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Головна Управа СУМА

„ХОЛОДНИЙ ЯР"

Реєстрування юнацтва до табору „Холодний Яр"

„Холодний Яр" існує також у ЗСА, та ще й у нюйоркському стейті. Навіть річка, що пливе побіч цієї посілости, названої українським історичним іменем, має українську назву: Трубайло. Хоч Трубайла не знайти Вам на мапі, то все ж це автентична назва, бо її вживають сотні сумівців, повноправних мешканців „Холодного Яру" в час літніх вакацій. На мапі річка має назву Віской, а місцевість називається Пайк і положена за яких шістьдесят миль на південний захід від Рочестеру. Та для нашої молоді всі ці географічні відклики неважливі, бо тут вона не шукає географічної точности, а розваги, науки і пригод. І ця наша молодь знаходить тут усе, за чим шукаємо, бо „Холодний Яр" — це літній табір молоді СУМА.

Кожного літа цей молодечий табір виповняється життям на протязі трьох до шести тижнів. Хлопці і дівчата проводять тут таборове життя. В таборі вони вивчають українознавчі предмети, як географію й історію України, набувають деякого знання про українську культуру. Найголовніше, що всі ці таборовики мають нагоду і мусять розмовляти на таборі по-українськи, збагачуючи в той спосіб знання української мови.

В 1960 році на місці, де тепер молодечий табір, була фарма. Управа СУМА постановила закупити цю фарму з усіма забудуваннями, разом з великою кухнею, щоб пристосувати її для літнього табору. Вигідні модерні лазнички з душами, комора для харчового запасу, а перш за все кринична вода — це атрибути цього табору, що ним управляє спеціяльна десятичленна комісія.

„Табір був конечний для районів Бофало, Рочестер, Сиракюз і Обурн, — каже виховник Квасниця, — щасливо, що СУМА його набула. Наша молодь має змогу перебути вакації в гарній обстановці, серед природи, вчитись про Україну та й в гурті таких самих українських ровесників здобути більший зв'язок і свідомість приналежности до українського народу".

Найважливіше, що молодь любить табір. Про це можете переконатися з розмов із молодими таборовиками. Таборовики щасливі, що можуть належати до своєї рідної організації, яка забезпечує їм гарні вакації в молодечому таборі. Вони приїжджають тут повні надій на пригоди, нові знайомства, нове знання, що його дістають під час таборових гутірок. І вони потім цілий рік живуть споминами про табір і мріями про нове літо, що знову покличе їх до „Холодного Яру".

Вдоволені з табору і батьки. Кількадесять родин закупили для себе посілості біля табору, виставили літні домики і також переводять свої вакації близько дітей. Ідучи на табір літньою порою, бачите цілий ряд шатер, в яких відпочивають батьки таборової молоді. Ця літня оселя носить назву „Зелений Клин". Тут з поглядом на табір, в якому виховуються їхні діти, ці літники пригадують собі свою молодість і ще раз її переживають.

З. С.

У такт літніх вражень

Закінчились важкі шкільні дні... Настало літо і лагідне сонце своїм золотим промінням оживило всю природу. Земля вкрилася пухким зеленим килимом, немов хотіла догодити любителям природи.

Що ж робити нам, юнацтву, сидіти й думати? Та ні, це ж був би сором для козацьких нащадків. Нас кличе іскра молодого життя, нас димарів пишаються красою високі гори, зелені ліси, там співається гимн молодости.

Ось туди нам, у табір, де лунає сумівська пісня, де струнко йде життя, де спів і радість, де привіт „Гартуйсь"!

Табір — це неначе мати, кличе нас з усіх-усюдів, тут нема ріжниць, ми всі подруги й друзі.

Тож, уставай, юначе, і ти, юначко, наплечник готов і в табір мандруй, у наш любий „Холодний Яр".

Степан Яремко

ТАБОРОВА ПІСНЯ

Ходім, діти, до табору,
До сонця та простору.
Ми там будем дружньо
[жити,
Один одного любити —
У таборі Ю-СУМА!

Ми здоров'я наберемо,
В гурті міцні ми зростемо.
Нас природа тут вітає,
Друзі наші помагають —
Сонце, вітер і вода!

(Цю пісню склали молодші юначки в „Карльос Стейт Парк", Міннесота).

ОРИСЯ ШУКАЄ КВІТУ ПАПОРОТІ

(Оселя СУМА в Елленвіл)

Юначки під час мандрівки в горах Кетскіл, Н.Й.

Четвертий день соняшними проміннями прокрався до таборової кімнатки на Сумівській Оселі в Елленвіл. Орися стрінула його усмішкою на кругленькому личку, серйозністю своїх великих, синіх оченяток і якимсь дивним передчуттям чогось гарного, таємничого. Завтра четвер, сьомого липня — свято Івана Купала, а сьогодні навечір'я того свята. Вранці молитва, піднесення прапора, сніданок, впоряд на великому майдані. Старші юначки під командою Романа вправно виконують накази. Не так це вміло йде молодшим подругам та юнакам, чи кі порозбивані на менші гуртки, ставлять перші кроки у вивченні впоряду. Опісля гутірка про славне, кількатисячолітне минуле нашого народу, про його історію, культуру, традиції.

Кажуть, сьогодні опівночі квіт папороті цвіте. І підглядає Орися довгі, стрепехаті листки папороті; папоротних пуп'янків шукає. Шукає їх при дорозі, і в глибокій долині, де буйні кущі папороті ростуть. І не знаходить. Як же цвістиме ця папороть, коли ще пуп'янків немає? А може, це чудо має статися? В українському народі живе повір'я, що хто квітку папороті найде, той велике щастя у житті буде мати, дорогоцінний закопаний скарб найде! В це вірили наші предки давно... давно, одна, дві і три тисячі літ тому, ще коли Україна була вкрита густими лісами з численними, великими дикими звірами, птахми і плазунами. Не боялися Орисині предки чигаючих на них небезпек, а відважно йшли в ті ліси і квітку щастя шукали. Так, це так далеко за океаном в Орисиній Батьківщині-Україні. А тут? Може, тут в Америці не так? Може тут знайдена квітка щастя не принесе? Папороть підглядає, білі ромени рве і вінок дівчина сплітає, а серденько стук... стук, чи папороті квіт я знайду?

Сонце вже зайшло за заліснені гори. Темніє. Гірська річка дзюркотить, розбиваючи темну воду об каміння. Біля річки притулилося тихе плесо озера, здається, спить воно. Втім до запізнених пташиних співів і до тремтливого хору цвіркунів включається далекий спів. Це наближаються до озера юнаки й юначки з табору. Комендант табору відкриває свято. Двома смолоскипами два юнаки запалюють ватру. Несеться пісня „Тихо, тихо Дунай воду несе..." Сирі дрова не хочуть загорітися. Починається перший скетч. Далі молодші юнаки починають пісню „Гей, зі Львова до Мукачева". Співають гарно, бадьоро і до цієї пісні радісно розгоряється ватра. При ясному полум'ї проходять дальші скетчі і пісні.

Орисі сумно. Вона з подругами не вміє так гарно співати, як хлопці. Як це могло статися, що хлопці за чотири дні таборування так гарно вивчили пісень?

Близько Орисі три „інваліди" сидять у купочці на постеленому сіні і коцику. Один з них уже першого дня подбав, щоб скалічити стопу на склі, другий підбив коліно, а третій простудився, має малу гарячку. Вони не хотіли залишитися в таборі, отже медсестра їх тепленько повдягала й автом привезла.

Орися спостерігає притулені, закутані в теплі коци постаті. На задоволених обличчях ясними відблисками грається полум'я ватри. Воно грається у сотках очей, що вдивляються в нього, опісля відблиски ці слабшають, слабшають і гаснуть. Вогонь погасає. Орися підводиться і запалює невеличку свічечку на своєму віночку. Інші дівчата теж вже запалили. Рядком ідуть вони над беріг озера. Спокійне плесо озера, освітлене скісним промінням рефлектора, куриться тендітною мрячкою. Орисю проймає дриж. Чомусь згадуються Шевченкові балади, потоплені нещасні дівчата, які вночі русалками виходять на беріг озера. А що, як зараз покажеться така русалка, одна... дві... а, може, багато, багато? Орися дрижить.

Тремтячими руками пускає свій віночок на тиху воду. Тендітними світельцями блимають свічечки у віночках. Подібно мерехтять світельця святіванських жучків у надбережній траві, кущиках і темних зарисах дерев.

У мряці над плесом плавають на повітряних матрацах два старші юнаки. Вони тут для безпеки, щоб якесь лихо не притрапилось. Ох, коли б тільки їх не вхопила русалка, бо вже сотки довгих рук простяглися вгору над водою і колихаються у бік берега, у бік віночків! Орися боїться за хлопців, що плавають над плесом темного озеро. Рвучкий, голосний плюскіт води дуже перелякує її. Та це тільки коротка мить. Плюскіт води, що розніся на березі озера, швидко наближається, а за ним — за ним із води виглядають голови відважних хлопців, що, не побоявшись ні темені, ні нічного холоду, скочили до води в перегони за віночками. Ось перший з них вже ловить кілька віночків. Перші замочені свічечки гаснуть. Орися слідкує за своїм. Ось, вже і її свічечку піймав? Вдивляється у постать, що вилазить на високий беріг. Пізнала! Це Славко! Вмішується швиденько Орися до гурту дівчат, щоби Славко її не побачив і не додадався, що це її віночок. Віночок її був без карточки з її іменем і Славко ніколи не буде знати, чий віночок він піймав, а Орися цю таємницю збереже тільки для себе.

Молодші юначки, юнаки і гості, які приглядалися до свята, поволі розходилися. Від'їхало авто з „хворенькими". Ясні зорі безмісячної темної ночі вдивляються у два гуртки дівчат і хлопців, що, побравшись за руки, ідуть у теренову гру, квіт папороті ідуть шукати! Ніхто з них тепер не боїться. Вони цупко держаться одна одної і один одного, ні дикого звір'я не бояться, ні отруйних гадюк, хіба тільки трійливих листків, яких годі встерегтися. Та хай собі, їх трійло прикре, але не смертельне.

Идуть хлопці та дівчата різними стежками, балками, чагарниками і ..... знайшли. Дівчата перші знайшли. У кущику папороті велика біла квітка. Кинулися дівчата до горіючої квітки, та радість тривала тільки хвилинку. Квітка була не справжня! Їх обдурили! Це звичайна електрична лямпочка освітлює паперову квітку.

Теренова гра скінчилася, але „Святоіванська" ніч продовжується. З нею продовжуються і Орисині мрії. Вона вірить, що наступного року знову буде квітку щастя шукати, а коли і тоді не знайде, то завжди кожного року шукатиме і напевно колись знайде. Найшовши цю квітку, певне і скарб, великий глибоко закопаний скарб далеко в Україні вона відкопає. І не мріє Орися про золото, брильянти й інші дорогоцінності, які вона там знайде, ні! Орися знає, що найбільшим скарбом для людини — це воля. Волю українського народу Орися мріє в Україні віднайти!

Всміхається дівчинка до своєї великої мрії — увижаються віночки на озері, довгі, білі руки русалок, що хочуть затягнути плаваючих хлопців на дно озера... і Славко, як ловить її віночок і... і ще — раз ліниво вже, втомленим поглядом дивиться крізь відчинене вікно на два задні колеса великого зоряного воза і засипляє.

Мряки з-над озера простяглись на долини, горбки, ліси і чагарники, простяглися аж до сумівського табору, все і всіх обгорнули і заколихали „Святоіванською" нічною красою.

М. Ласовська

Юнаки на мандрівці у горах Кетскіл, Н.Й.

Роман Завадович

НА ЩОГЛУ ПРАПОР!

Ми відкриваємо табір... Струнко, друзі,
Під ноги шовком стелиться трава,
І під пташиний щебет на галуззі
Дзвенять привіту радісні слова:

„Сюди прийшли ми в гості до природи
По усміх сонця, лісу дивний спів,
По буйну радість волі і пригоди,
Що поїть чаром серця юнаків".

„На щоглу прапор!" Мов крилата птиця,
Злітає вгору синьо-жовтий стяг —
Цілує сонце наші чола, лиця,
Лягає промінцями на устах.

Уже палає в лісі перша ватра —
Яка ж чудова вимріяна мить!
І ліс привітно дивиться на шатра,
І річка стиха приязно шумить.

Шуми, радій, співай, природо, з нами,
Над синім лісом громом загрими,
Щоб ми цвіли веселими квітками,
Щоб, мов дуби, росли-міцніли ми!

Оселя СУМА в Барабу, Вискансин

Молодь, яка не любить побувати літньою порою серед природи, далеко від гамору великого міста, це, хіба,молодь ненормальна. Сумівська молодь нормальна, тож з нетерпеливістю чекає на той час, коли заїдуть під її домівку автобуси, щоб забрати її на кілька тижнів у зелені ліси, запашні поля, близько озерця або й штучного басейну, до літнього табору.

Таборова околиця на Оселі СУМА в Барабу

Все там гарне: веселе товариство, їжа з кухні, що смакує краще, як мамина, де „репета" придалася б, якщо б можна її дістати, бо апетити великі, де тягне до купелі. ... Якби... не та команда та всякі виховники, щоб затруювати молоді цей гарний побут. Вони видумують всякі мороки, що їх називають зайняттями від вчасного ранку до ночі, і не дають молоді часу і змоги налюбуватися природою.

Так є, на жаль, в кожному таборі, так є і в сумівському таборі, що розташувався серед дубових і горіхових лісів фармерського стейту Вискансин, на полонинках серед верхів, що живцем нагадують панораму рідного Підкарпаття. Ще й посередині журчить потічок, що посилює їх гордість, минулими роками мале озерце, а тепер зовсім реґулярний басейн, якого не посоромилася б і найбагатша „ІМКА".

Цей табір поточною мовою звуть „Барабу", а офіційно — це Оселя СУМА. Кожного року вона притягає найменше дві сотні сумівської молоді з Шикаґо та з околиць. А в суботу тягнуться довжезні валки авт з батьками, які їдуть сотки миль, щоб поглянути на свої потіхи.

Головною атракцією цих „субіток" є вечірня ватра, до якої готовиться все, що живе в таборі. Це нагода виступити перед своїми і чужими, поспівати, пустити якісь жарти, „понатягати" сувору команду і її сателітів — виховників та побути довше поза звичайну 9-ту годину, коли щодня зачинається „нічна тиша". **(н)**

Новий басейн на Оселі СУМА в Барабу

ПІДГОТОВКА НА ТАБІР

Геть нудоти, геть турботи,
На дозвілля кличе темний бір,
А до книжки не трать охоти
І готуйсь швидко на табір.
Там вже бродить наша туга,
Не заросте ніколи ця тропа.
Будь здорова, мамо,
Все спакуй, приготуй,
І на дорогу сина поцілуй.
Прощай, моя ти рідна,
Твоя любов оберігатиме мене,
До побачення, мамо, не нудьгуй, не горюй,
І на прощання сина поцілуй.

Дарія Буцерка
Ст. Юначка

„ШЛЯХ МОЛОДІ"
Сторінка Спілки Української Молоді Америки
РІК XIII Ч. 2 (94)
Редагує: І. КОВАСА
"THE YOUTH'S PATH"
Page of the Ukrainian American Youth Ass'n., Inc.
Адреса: P. O. Box 211, Cooper Sta., New York 3, N.Y.
Editor: I. KOBASA

В ТОРОНТІ ПОЧАЛИСЯ ТРІЮМФАЛЬНІ ВІДВІДИНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

пископові Йосифу Сліпому Братство Броди-Лев, Ню Йорк, ЗСА". Два інші транспаренти мали український і англійський написи: „Сердечно вітаємо Патріярха Української Католицької Церкви, Комітет Оборони О.Т.У.-К.Ц.".

Маси народу стояли перед будинком, поки Кардинал не від'їхав разом з Кир Ізидором до його резиденції. Перед його автом та обабіч торувала шлях офіційна ескорта.

Прегарна погода сприяла привітанню. Тисячі авт черепашиною ходою просувались в сторону виїзду з летовища...

Перша Архиєрейська Служба Божа

В суботу 15 червня відбулася в прегарній просторій церкві св. Миколая перша Архиєрейська Богослужба, яку відправив Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий в асисті єпархіяльного Єпископа, Преосв. Ізидора Борецького, пароха тієї церкви о. д-ра Б. Липського, о. д-ра монс. М. Марусина, о. ред. П. Хомина й о. Джулинського, дияконував о. Набережний. У Богослужбі взяли участь також о. Габрусевич, о. д-р Комар, о. Остапович й інші, загалом понад 20 духовників. Зворушливою хвилиною був вхід до церкви процесії з довгою чергою духовників та з Преосв. Кир Ізидором і на самому кінці його Блаженством Сліпим. Дир. А. Мудрик і 2 ін. громадяни вітали символічним хлібом. Після церемонії накладання на Верховного Архиєпископа урочистих церковних шат і владичої мітри, Верховний Архиєпископ благословив вірних високо піднесеними двома свічниками. Жіночий церковний хор, який ввесь час співав, відповів на благословення Архиєрея співом „Многая Літа". Парох церкви, о. д-р Б. Липський виголосив зворушливу промову: „Ваше Блаженство, Блаженніший Архиєрею! Нині великий день для всіх українців Канади, для всіх нас торонтонських українців та особливо для вірних цієї парафії. Ми навіть сьогодні не знаємо, чи це дійсність, чи сон. Здійснилася наша мрія, прийшов до нас Архипастир всіх Пастирів, Первоієрарх, голова Української Католицької Церкви, великий перемник великих митрополитів, особливо його безпосереднього попередника великого Архиєрея Андрея. В особі Верховного Архиєпископа маємо символ страдальної нашої Церкви. . Вітаємо між собою великого українця її великого духовника, який не залишив своєї пастви ані свого народу у великій історичній хвилині, а ділив долю свого народу і своєї Церкви на рідній землі. . Він пережив ліквідацію Української Католицької Церкви, але далі репрезентував її і залишився їй вірним, за що перебув довголітні страждання. Ми в нашій парафії були завжди вірні Вам, Архиєрею, ще довго до того часу, поки з волі Всевишнього і Святого Отця Ви прибули до нас. Ми все були вірні тій правді, що існує одна Церква, одне стадо, один Пастир. Ми мріємо, щоб Ви стали Патріярхом, але Ви вже є нашим Патріярхом — і якщо Українська Католицька Церква не осягне свого завершення за нашого життя, то це станеться, бо Українська Католицька Церква була і буде помісною. Благаємо Всевишнього дати Вам многих літ життя, а Вас — благословити нас. . ."

Після цього о. д-р Б. Липський започаткував Богослужбу. Проповідь виголосив Преост. Кир Ізидор, який зараз на вступі назвав Кардинала „Патріярхом наших душ і сердець". Пригадав слова Верховного Архиєпископа з його учорашньої промови на летовищі, коли-то Кардинал згадав незабутнього Митрополита Андрея і Єпископа Будку. У цій катедрі особливо зберігається пам'ять про тих великих Владик. Ціллю цієї катедри і цієї парафії є зберегти свою віру ,свої церковні традиції, виховати молодь в любові до них і вірності їм. „Ваше Блаженство випили чашу горя до дна. Ми всі думали про Вас. . Ці наші теперішні духовники і більшість вірних — це колишні скитальці по европейських таборах, вони скитались, поки не розсіялись по світу. Вони найкраще розуміють, що таке табори на засланні на далекій півночі. . Вони цю церкву збудували і прикрасили. . . Ми хотіли б надолужити те, що наша Церква втратила в Україні, втрату численних наших храмів. Ми хотіли б зберегти їхню святу традицію".

До св. Причастія стало к. 500 осіб: всі вони хотіли зберегти на все життя спомин, що дістали св. Причастіє з рук Верховного Архиєпископа Кардинала Сліпого. . .

Глибока тиша панувала, коли промовив сам Верховний Архиєпископ.

„. . . У нинішній св. Євангелії сказано про життя і поведення самого Христа, це наука про нього самого. Життя Христа було змінливе . . . І наше життя переплітане смутками, терпіннями, але й хвилинами радости. Але не треба додавати собі смутку, треба, щоб життя було таким, як його дав Господь. Пригадую, що раз сказав я Митрополитові Андрею: грядуть на нас важкі часи. І Великий Митрополит відповів: Не можуть бути гіршими, як є смерть. Хай кожний носить свій хрест і виконує накладене на нього діло та кориться своєму призначенню. Тепер переживаємо рідку радісну подію. Я давно не переживав такої радости, як тепер. Я ж бачу розквіт нашої Церкви, тисячі її вірних, нашу молодь. Коли живете в гараздах, не забувайте тих, яким гірше. Нехай змилосердиться Господь над цілим нашим народом, щоб ми могли сказати „возрадуйтеся і возвеселімся". Наша національна свідомість росте. Мусимо все зробити, щоб приготовити радість народу й на майбутнє. ." Опісля Верховний Архиєпископ подякував Преосвященному Ізидорові та Пароховi о. д-рові Б. Липському і всім за участь і „вияв доброго серця".

Сам Верховний Архиєпископ заінтонував „Боже вислухай благання" — і дві тисячі вірних підхопили той спів. . .

Соборна Архиєрейська Літургія і Концерт в неділю

Уже після перших повідомлень, що до Канади на відвідини приїжджає Первоієрарх Української Католицької Церкви, довголітній Мученик за віру і патріярхорівний Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, відчувалося і можна було передбачити, що першою кульмінацією тих відвідин буде соборна Архиєрейська Свята Літургія з участю Блаженнішого Йосифа та всіх українських католицьких Владик Канади і ЗСА та опісля святочний привітальний концерт у неділю 16 червня за Виставовій Площі в Торонті. Дійсність своєю величністю і масовістю перейшла найсміливіші сподівання. Згідно з оцінкою поліції та місцевої англомовної преси на Святій Літургії було приявних 50 тисяч осіб і на святочному концерті яких 25,000 осіб. Майже половину з цього становили прочани із ЗСА.

Про ці та інші події, зв'язані з відвідинами Верховного Архиєпископа в Канаді, читайте в чергових числах „Свободи".

„ЦЕ НІБИ СВЯТИЙ ІЗ НЕБЕС ЗІЙШОВ . . ."

(Закінчення зі стор. 1-ої)

землі, який вам приношу, скріпить вашу віру і ваші наші надії стануть дійсністю".

„Ще слова подяки українським Владикам Канади, Урядові Канади і всім вірним, що прийшли привітати в цей день, опісля Кардинал Йосиф відчитує привіт чіткою англійською мовою. „Це справді велика людина", каже молода репортерка торонтонського щоденника, не підносячи очей із записника, на якому вписує цитати з промови українського Кардинала.

Сонце, що було сховалося на мить за хмари, вийшло знову, кидаючи довгу, масстатичну тінь за великим сином українського народу, що повільно просувається посеред апльодуючого народу. З усіх боків підбігають старші, молоді і наймолодші — цілують перстень Кардинала та нашвидку промовляють слова поваги, привіту, вдячности.

Вже після п'ятої години Кардинал Йосиф, з ескортою, всідає до чорної лімузини, що чекає при будинку. Поліційна охорона — два авта і чотири мотоциклі — ще хвилинку повіває синьо-жовтий прапорець на авті, ще обступає народ свого Гостя — і кавалькада поволі рушає.

Та ось до лімузини підбігає молоде дівчатко, з плачем кидається до вікна та благає діткнутися Їх Блаженства. „Отче, я вже дві години жду, щоб Вас привітати і ніяк не можу продістатись". Відчиняється вікно, задержується на мить авто і рука Кардинала простягається до білої голівки 8-літньої Соні Івасиків. Дівча ще більше плаче. Верховний Архиєпископ благословить, усміхається лагідно. Авто рушає, врадувана дівчина біжить до матері.

Нарід поволі розходиться. Дехто ще мов заворожений стоїть. Тут і там обмінюються враженнями. Поволі розходяться домів. Це ж тільки п'ятниця. Величні дні в Канаді для всіх українців щойно надходять .

Едвард Козак очолив Ювілейний Комітет 75-ліття „Свободи" в Дітройті

Дітройт, Мич. (В. П.) — З ініціятиви Окружного Комітету відділів УНС при співпраці Культурно Громадського Клюбу заплановано імпозантне відзначення 75-ліття найстаршого у світі українського часопису „Свобода". В тій цілі відбуто спільну нараду обох установ у середу 29-го травня ц.р., у висліді якої створено Ювілейний Комітет, у склад якого ввійшли: відомий мистець маестро Едвард Козак — голова, Володимир Дідик — містоголова, Дмитро Федорко — секретар, Ярослав Базюк — касир, Василь Паніж — референт інформації та преси. До Програмової Комісії ввійшли: арт. Катерина Бранка Кривуцька, д-р Богдан Лончина та інж. Василь Колодчин. До Фін.-господарської комісії: Михайло Ярема, Михайло Лозинський та Андрій Масний. Комітет накреслив пляни Ювілейного Концерту, що має відбутися у неділю, 6-го жовтня 1968 року, в залі Українського Народного Дому при вул. Мартін. До виконання його вокально - мистецької частини будуть запрошені кращі листецькі сили Дітройту та позамісцеві. Ювілейний Концерт у 71-ліття „Свободи" буде першою загально - громадською імпрезою в Дітройті в надходячому осінньо - зимовому сезоні

ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР ПІДПИСАВ ЗАКОН, який дає право поліції в Нюйоркському стейті послуговуватися телефонічними підслухами та електронічними приладами, щоб можна було успішніше поборювати злочини та злочинців. Рокефеллер заявив, що електронічні підслухи можуть бути найважливішим засобом у боротьбі проти злочинів. Цей закон зредагований так, щоб проти його застосування не міг виступити Найвищий Суд ЗСА, який минулого року визнав був давніший закон Нюйоркського стейту в цій справі за незгідний з Четвертою Поправкою до Конституції. Дозвіл на підслухи має завжди видавати суд на руки стейтового головного прокуратора.

Д-Р СПОК І ТРИ ІНШІ ВИЗНАНІ ВИННИМИ в тому, що змовлялися на те, щоб дораджувати, яким способом можна не служити в збройних силах. Жюрі в складі 12-ох чоловіків, визнало винними такі особи: 65-річного лікаря д-ра Бенджеміна Спока з Бостону; 43-річного капеляна Єйльського університету Вілліяма Слови Коффіна; 23-річного студента Гарвардського університету Майка Фербера і 44-річного вчителя і письменника Мітчелла Гудмана. Висота кари буде оголошена 10-го липня. Найбільша кара грозить їм у висоті п'ятирічної кари тюрми і 10.000 дол. грошової кари. Засуджені мають до 10-ох днів внести відклик від засуду. Д-р Спок заявив, що він мусів виступити проти війни у В'єтнамі.

Айзенгавер занедужав на серцеву атаку

Вашингтон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер вночі з суботи на неділю занедужав на серцеву атаку серця, перебуваючи був без змін цілу неділю. Лікарі мали видати новий бюлетень аж в понеділок 17-червня і то тоді, коли б здоров'я пацієнта погіршилося. Айзенгавер перебуває в шпиталі Волтера Ріда у Вашингтоні від 14-го травня, бо 29-го квітня дістав був атаку серця перебуваючи під час зими в Каліфорнії. Це вже п'ята атака серця колишнього президента. Четверту мав він в квітні ц. р. Вперше занедужав Айзенгавер на серце у вересні 1955-го року в Денвері, Колорадо. В листопаді 1965-го р. він мав дві дальші серцеві атаки, які відбулися три дні по собі. Айзенгавер має 77 років. Від 1965-го року він не мав жадних клопотів із серцем аж цього року в квітні йому знов пригадалося його серце в Каліфорнії, а тепер у Вашингтоні.

ЗУСТРІЧ ЧЛЕНІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

Пассейк, Н.Дж. — В днях 28 і 29 вересня 1968 р. відбудеться в місті Пассейку, в стейті Ню Джерзі, зустріч членів Організації Оборони Лемківщини. В програмі Зустрічі: посвячення прапору Головної Управи ООЛ, організаційні наради й фестиваль народної творчости. В зустрічі візьмуть участь члени ООЛ із Америки й Канади. Такі зустрічі відбувалися з успіхом у минулих роках.

Моєрс заявив, що Гомфрі вестиме свою політику, а не Джансона

Ню Йорк. — Колишній пресовий секретар президента Джансона Біл Д. Моєрс передбачає, що віце-президент Гомфрі вже в найближчих днях виявить, що він має свою власну програму, яка в багатьох пунктах різниться від праграми президента Джансона. Моєрс гадає, що Президент не матиме застережень проти того, що Гомфрі йде своїм власним шляхом. Моєрс сказав дослівно: „Коли б Президент не здавав собі справи з того, що ця країна потребує зміни ,то він був би не ризиґнував із кандидатури". На думку Моєрса Джансон — це „майстер-реаліст і прагматист", і це знає також віце-президент Гомфрі, який не буде атакувати в своїй виборчій кампанії особу Президента, тільки буде говорити про ті зміни, які треба б зробити в теперішній урядовій політиці. Гомфрі був лівіший від Джансона, і таким буде, коли стане президентом цієї країни. Останні події свідчать про те, що американський нарід бажає зміни. „Після смерти сенатора Роберта Кеннеді, казав Моєрс, „молоді, чорні і вбогі лишилися без свого опікуна", і Гомфрі повинен ними заопікуватися.

УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„Шветлосць" (Світло), книжки та веде свою радіопрограму.

Усі ці видання друкуються бачванським діялектом, як також цим діялектом ведеться радіомовлення. Останнім часом щораз виразніше виявляється тенденція перейти на українську літературну мову. Від 1965 р., від з'їзду в Банялюці, почали появлятися в „Рускому Слові", в літературному додатку і в журналі „Шветлосць" статті і поезії, писані українською літературною мовою. А від початку 1968 р. в кожному числі „Руского Слова" появляється повна сторінка українською літературною мовою.

Для орієнтації, як звучить бачванський діялект, нижче наводимо з „Літературного Слова" (ч. 2, 1968 р.) вірш Ярослава Комбиля:

ШЛІДИ В ЖИМІ

Ходзим сам през валал
по билей плахти,
мегкей и длугокей,
а за мну оставаю шлїди.

Нє обрацам ше.
Нач ше обрацац?
Шлїди нє посцерам.
Вони скриваю
мою осаменосц.

Алє прейдзе дахто
и по тей улїчки
и нашо ше шлїди помишаю,
док нови шниг нє зотре
тельо обчековане стретнуце.

МІСІЯ Д-РА ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зу, як і створення українських щадниць в різних країнах західнього світу, де є значні українські поселення —це настійлива вимога дня. Вимога особливо важлива, коли взяти до уваги, що українці у світі мають плекати й зберігати рідну культуру, зберігати рідні Церкви, українську мову серед наших молодших поколінь і т. д., а це вимагає фондів, що їх частково дають громаді такого типу забезпеченеві товариства і щадниці. В 75-річній діяльності УНСоюзу і 50-річчя діяльности „Української Щадниці" у Філядельфії — українці в інших країнах мають кращі зразки, можуть користуватись їх досвідом, а при потребі й початковими капіталами".

На закінчення розповіді треба підкреслити, що справа Злученого Українського Американського Допомогового Комітету — це наша, українська міжнародна справа. Якщо вона не стане важливою справою нас, у першу чергу тут, в Америці, і в інших країнах, що можуть допомагати більш потребуючим — українська спільнота у вільному світі незабаром стане перед загрозою програти одну, дуже важливу битву — на гуманітарному фронті. А така поразка може автоматично привести й до інших.

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
в глибокому смутку повідомляє Членство і Прихильників Української Вільної Науки, що 3-го червня 1968 р. помер після важкої недуги на 83-му році життя

Сотник МИКОЛА ҐРЕЧИЛО

Добродій-Меценат НТШ і великий прихильник Української Вільної Науки.
ПОХОРОН відбувся 6-го червня 1968 року в Милвокі, Вісконсін.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Достойній Дружині та Рідні складаємо щирі слова співчуття у Їх тяжкому горю.

ПОЖЕРТВИ НА УККА

о. Віталій Коваленко з Вунсокет, Р. Ай. переслав до УККА 100.00 долярів, які пожертвував п. ЙОСИП ХОДОРОВСЬКИЙ на спомин дружини

бл. п. ЮЛІЇ ХОДОРОВСЬКОЇ

З нагоди поминок в сороковий день смерти

бл. п. ІВАНА СЕЛЬСЬКОГО

довголітнього Голови Відділу УККА в Гемстеді, Н. Й. — його дружина пані НАДІЯ СЕЛЬСЬКА пожертвувала 50.00 долярів на УНФонд УККА.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Замість квітів на могилу
бл. п. о. Крилошанина
ДМИТРА МИГОЦЬКОГО
на Українську Медично-Харитативну Службу в Мюнхені, Німеччина
зложили 25.00 долярів
Д-р Александер і Ірина СУПІКОВІ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого ЧОЛОВІКА
бл. п.
інж. КОРНЕЛІЯ НІЩЕМЕНКА
учасника Визвольних Змагань
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
в четвер, 25-го червня 1968 року
о год. 8-ій рано
в УКР. КАТ. ЦЕРКВІ НЗПДМ
при вул. МекДугел і Комор, Дітройт-Схід
і в неділю, 30-го червня 1968 року
о год. 12-ій після Служби Божої
ПАНАХИДА
в УПЦ СВ. ПОКРОВИ
при вул. 29-ій, Дітройт-Захід.
Прошу Всіх, кому дорога пам'ять Покійного, у цей день разом зі мною помолитися за Спокій Його Душі.
Дружина ЯРОСЛАВА

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Друзів, Товаришів Зброї і Знайомих що дня 15-го червня 1968 р. несподівано відійшов у Вічність на 73-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

СВ. П.
Інж. РОМАН ВОЛОДИМИР
РОНДЯК

колишній старшина УСС і УГА
Народжений 1-го лютого 1895 р. у Львові в Україні.

ПАНАХИДА буде відслужена у вівторок, дня 18-го червня 1968 р. о год. 7:30 веч. в похоронному домі I. Markewicz & Son, 13 Trumbull, New Haven, Conn.
ПОХОРОН відбудеться в середу, 19-го червня 1968 р. о год. 9-ій рано з того ж похоронного дому до української католицької церкви св. Михаїла, а звідтіль на цвинтар St. Lawrence, 280 Derby Avenue, New Haven, Conn.

Горем прибиті
ФРАНЦІСКА — дружина
майор РОМАН — син з дружиною УЛЯНОЮ
капітан ПЕТРО — син
ОЛЬГА ТУРИНСЬКА — сестра з Родиною
ВОЛОДИМИР — брат з дружиною ІНЕС
ПЕТРО БОРИС — внук
Родині в Україні

173 Norton Street
New Haven, Conn. 06511

Новий Осередок СУМА

Місто Колюмбус — це столичне місто Огайо, знане передусім тому, що в ньому поміщується великий університет „Огайо Стейт Юніверсіті", в якому навчається около 50,000 студентів з усіх сторін ЗСА, а серед них чимала група української студіюючої молоді. Є тут і маленька українська громада, переважно всі нові емігранти, що, на жаль, довший час не могла оформити себе організовано і майже не проявляла жодної громадської праці. Та завдяки гуртові батьків, які болють долею своїх дітей та хотіли б виховати їх в українському дусі, була створена Ініціятивна Група, що мала на меті підготовити організування Осередку СУМА та відділу Юнацтва СУМА. По довшому часі підготовної праці було скликано Основуючі Загальні Збори на неділю 31-го березня 1968 року.

Збори відкрив голова Ініціятивної Групи пан Дмитро Шимків. Він привітав усіх присутніх, як рівнож члена Головної Управи СУМА на Огайо Т. Цішкевича та членів Осередку СУМА в Клівленді Г. Головку. В кількох словах п. Д. Шимків пояснив присутнім ціль скликання зборів і попросив обрати президію для ведення Зборів. Збори покликали президію в складі: голова Т. Цішкевич, заступник Г. Головка, секретар Д. Шимків.

Збори схвалили подану програму нарад в такому порядку:

1. Інформативні доповіді
2. Обговорення програми і статуту СУМА
3. Вибір керівних органів Осередку.

Друг Т. Цішкевич у своїй доповіді вказав на ідейно-програмові завдання нашої Спілки та методи праці з Юнацтвом СУМА.

Друг Г. Головка обширно представив Зборам структуру організаційно-виховної побудови клітин СУМА та Юнацтва СУМА, права і обов'язки членів СУМА, як рівнож відчитав статут і програму СУМА.

Після цих інформативних доповідей вив'язалась ділова дискусія, у висліді якої присутні на Зборах схвалили програму і статут СУМА та винесли рішення основати Осередок СУМА в місті Колюмбус.

Вибрано Управу Осередку, яку очолив д. Дмитро Шимків, а до Управи ввійшли: Михайло Магора, заступник і орг. керівник, Василь Вавчин — секретар, подр. Анастазія Копельців — фінансовий керівник, Василь Копельців — будавний Відділу Юнацтва та подр. Павлина Литус — суспільна опіка й імпрезовий керівник. Контрольна Комісія — подр. Надія Савчин, Розалія Магора і Софія Шимків.

Новообраний голова Осередку Д. Шимків закликав присутніх до наполегливої праці для добра нашої молоді, обіцяючи докласти усіх старань, щоб наш, хоч і малий, Осередок став на висоті своїх завдань та з'єднав всю українську громаду в Колюмбус до праці для добра нашої молоді і нашого українського народу.

Молитвою подяки закрив новообраний голова Осередку д. Д. Шимків Основуючі Збори Осередку.

Д. Шимків

Триває слідство у справі вбивства молодої українки

Ню Йорк. — У числі з 13 червня „Свобода" повідомляла про трагічну смерть молодої українки Ірини Юліяни Іжак, викладача французької мови в середній школі у Бінгмантоні й Рочестері, що сталась 10 червня на прикордонні з Канадою. До того повідомлення можна додати, що поліція обшукує острів Веслей на ріці св. Лаврентія, намагаючись знайти сліди вбивці. 25-літню українку, дочку о. Богдана та Марії Іжаків у Скрентоні, було вбито каменем на одному із заїздів, де спиняються звичайно тягарові і туристичні авта в дорозі, на шляху Інтерстейт 81. Поліція ствердила, що на місці драми не було ні насильства, ані наміру грабунку, і тому незрозуміла й нині причина того страшного вбивства. Повідомлено, що поблизу тіла було знайдено кілька важких каменюк із слідами крови. Багатьох людей, які того дня перебували поблизу в тому районі, поліція опитувала, але нікого не затримала. Поліція вже вияснила, що попередньої неділі сл.п. І.Ю. Іжак відвідувала панну Вірджінію Фіцморіс, учительку в Рочестері, свою колишню товаришку по кімнаті, ще в студентському періоді. В. Фіцморіс сказала, що її прятелька поїхала до Монтреалю чи Квебеку розшукувати праці і що то була „дуже мила людина". Похорон трагічно загинулої Ірини Юліяни відбувся у Скрентоні, з похоронного заведення Чамка, після похоронного обряду в церкві св. Володимира, де парохом є батько загинулої.

„Тризуб" програв міжнародні змагання 0:7

Філядельфія. — Міжнародні футбольні змагання „Тризуба" із переможцем ігор за чашу Шотляндії, дружини „Данферилайн", які відбулися минулої середи 12 червня, закінчились високою поразкою „Тризуба" з рахунком 0 : 7. До змагань приглядались ледве 1,000 глядачів, і впродовж усього часу падав зливний дощ. Гості, які більше звикли до змагань на мокрому грунті, своєю швидкістю та цілеспрямованістю значно переважали футболістів „Тризуба", незвиклих до мокрого терену та до гри при вечірньому світлі. Дружина „Тризуба" заламалась після втрати 3 воріт між 20 і 21 хвилинами першої півгри, і після цього вже не зуміла протиставитись досвідченому суперникові.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

І В УКРАЇНІ „БОРОДАТІ СТУДЕНТИ"

„Радянська Україна", вслід за московською „Комсомольской Правдой" з 9 червня прийшла до висновку, що майже всі „вожді революції" мали бороди, зокрема Маркс і Енгельс, а тому, мовляв, і студенти тепер можуть носити бороди. До „бородатого зудару" дійшло в і педінституті: „Чи староста схвалює покарання людини за те, що вона носить бороду? „Не знаю, — відповідає, — але якщо деканат так робить, значить не правильно. — А що ви самі думаєте? Староста зніяковів. — Думаю, що взагалі борода нікому не заважає. Кінець кінцем домовились і студента на заняття пустили."

„МОЛОДЬ УКРАЇНИ" ПРОТИ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

„Не заглушуючи програм вашингтонського „Голосу Америки" російською, українською та ін. мовами, совєтський уряд свідомий, що ті передачі слухають мільйони людей. Тому совєтська преса „підкопується" під програми з іншого боку. Київська „Молодь України" з 8 червня писала у зв'язку з відходом ще одного керівника „Голосу Америки", Джона Дейлі: „Про кризу радіостанції „Голос Америки" свідчить також досить часта зміна її керівників." Газета цитує з „Нюз Вік"-у заяви Д. Дейлі: „Далеко не підемо, перекручуючи новини, — заявив Джон Дейлі після повернення з своєї закордонної інспекційної поїздки. Він дійшов висновку, що багато закордонних радіослухачів з підозрою ставляться до передач „Голосу Америки". Дейлі визнав, що слухачі не довіряють передачам радіослужби американського уряду", і т.д.

ПАТРІОТИЗМ ДОЗВОЛЕНО АЛЕ... СОВЄТСЬКИЙ

У статті „Дбаючи про патріотичне виховання" київська „Літературна Україна" з 4-го червня найбільші признання висловлює тим книжкам для молоді, які виховують так зв. „совєтський патріотизм". Напр.: „Пристрасними патріотичними мотивами сповнена книжечка Олександра Пархоменка „Дума про червоних козаків". Вона насамперед цікава своєю історико-героїчною тематикою. Написана для молодших школярів, книжка знайомить їх з подіями революції, з героїзмом видатних звитяжців жовтневих боїв — Віталія Примакова, Юрія Коцюбинського та ін." У тому ж числі поміщено позитивний відгук на чергове русифікаційне видання в Україні — „Были земли донецкой", видавництва „Донбас".

„ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ ФЕРМЕНТ В УКРАЇНІ"

Під таким загальним заголовком відбувся цикл викладів по радіо в Ню Йорку, Нюарку, Петерсоні та ін. довколишніх містах д-ра Тараса Гунчака з Нюарського коледжу мистецтва й науки. Передачі відбулися в днях 1 і 7 червня, в рямцях програм Рутґерського стейтового університету.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР республіканець Роналд Ріґен заявив на пресовій конференції, що в багатьох випадках вуличні заворушення і порушення законів в цій країні відбуваються тому, що до цього заохочують невідповідальні демагогічні заяви деяких політиків. Але Ріґен додав, що його слова не відносяться до виборчої кампанії покійного сенатора Роберта Ф. Кеннеді. Та один журналіст пригадав Ріґенові, що він кілька тижнів тому закидав Робертові Кеннеді демагогію. Тоді губернатор сказав, що він не веде бібліографії своїх заяв, і що визначні політики складали такі заяви в попередніх роках, які можна б уважати за заохоту до заворушень.

Д-Р ФІЛІП БЛЕЙБЕРГ ЗАХВОРІВ на запалення печінки. Цей 59-літній дентист Бляйберг був третім у світі пацієнтом, якому перещепили серце, і першим, який неначе цілком видужав після тієї операції. Після нього переведено таку саму операцію на дальших 20-ох пацієнтах в різних країнах світу, — шість із них ще живуть, але ні один не видужав настільки, щоб його стан окреслити, як „нормальний". Лікар, що перевів був ту операцію 2-го січня ц.р. в Кейптавні, в Південноафриканському Союзі, д-р Хрістіян Барнаард, висловив велике стурбування з приводу тієї недуги Бляйберга.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

МАРІЯ ЧЕРНЕНКО ФЛЯК з дому ВАТМАН, довголітня членкиня 497 Відд. УНСоюзу в Едмонтоні, померла 30 травня 1968 р. на 71 р. життя. Покійна нар. в Польщі в м. Лодзі, а молодість провела в Пйотркові Триб, де батько Покійної з походження швед, був полковником царської армії, а мати з дому Відок. Полишила в глибокому смутку мужа Миколу, дочки Александру і Марію та сина Юрія і 5 внуків. Похорон відбувся 1-го червня з Української Православної Катедри св. Івана в Едмонтоні, Алберта, Канада на цвинтар св. Михаїла.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ГРИНЬКО АНДРОНЯК, член Т-ва ім. Т. Шевченка — 484 Відділ УНС в Ютиці, Н. Й., упокоївся в Бозі, дня 22-го травня 1968 р., на 61-му році життя. Нар. 1907 р. в с. Мужилів, Підгаєцького пов., Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Анну, дочку Ольгу, двох синів Михайла і Василя, брата Йосифа в Україні та брата Павла в Ютиці, з яким перейшов воєнну хуртовину другої світової війни, повоєнні скитальські табори, а від 1950 року жили в Ютиці. Покійний був лагідної вдачі, глибоко віруючий християнин, жертвував на народні й релігійні цілі та брав живу участь в громадському житті. Похорон відбувся 25 травня 1968 року, з української кат. церкви св. Володимира в Ютиці, на цвинтар тої ж церкви. Літургію й похоронних обрядів довершив о. парох В. Смик при участи брата Павла, членів Відділу та приятелів.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Запаранюк, секр.

РОМАНІВ ЛУКА, довголітній член Т-ва Запорозька Січ — 367 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., помер 26 травня 1968 р. по довгій і важкій недузі. Покійний нар. в с. Кадобна, Калуш. До Т-ва вступив в 1925 р. Полишив в смутку дружину Марію, сина і внучку. Син і внучка є в ріднім краю. Похорон відбувся 29 травня 1968 р. з пох. заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre при участи родини, знайомих й членів Товариства.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

ГРИГОРІЙ ІВАНИЦІ, довголітній член і предсідник Б-ва св. Михаїла — 109-ий Відд. УНС в Бентлівил, Па., помер після довгої і важкої недуги легенів 8-го травня 1968 р. в лікарні у Вашингтоні, Па. на 70-му році життя. Покійний нар. 10 жовтня 1898 р. в с. Грушів, пов. Дрогобич, Зах. Україна. До ЗСА прибув 1929 р. та поселився спершу в Монесен, Па., а відтак перебрався до Бентлівил, де проживав до кінця життя. До УНС вступив у березні 1935 р. і належав спершу до 338 Відділу, а від грудня 1945 р. до 109 Відділу. Від 1965 р. аж до смерти очолював цей Відділ, як предсідник. Він брав участь в 2-ій світовій війні в рядах Армії ЗСА та належав до організації Ветеранів з цієї війни. Залишив в смутку матір Домініку в Україні та племінницю Марію Фішер в ЗСА. Похорон відбувся на місцевому цвинтарі в Монессен при численній участи рідних, друзів і знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Звірик, секр.

СЕМЕН ПОСТОЛЮК, довголітній член 336 Відд. Т-ва Сокіл УНС в Клівленді, Огайо, помер 22 квітня 1968 р. До Відділу вступив 30 листопада 1915 р. в рр. 1924-25 був секретарем, а в 1942 — предсідником. Покійний нар. 2 Вересня 1888 р. в с. Стронибаби, пов. Золочів, Зах. Україна. Був активним членом в громаді Клівленд-Лейквуд і жертвенним на суспільні, національні і релігійні цілі. Полишив у смутку брата Петра і сестру Михайлину (в краю), братанцю Ірену, зам. Поточник, сестрінка Василя Стадника, пасербів: Антона Небещанського з дружиною Гладіс, Анну Ленґель з мужем Джорджом і Ольгу Віґлас, кузина Семена Гелу з дружиною і дітьми, дальшу родину і багато приятелів. Похорон відбувся 25 квітня 1968 р. з пох. заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Миколая в Лейквуд, а відтак на цвинтар Бруклин Гайтс при участи родини, приятелів та членів Товариства Сокіл.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кісіль, секр.

СТЕФАН БІЖИК, член Б-ва св. о. Николая — 276 Відділ УНС в Амбрідж, помер 28 квітня 1968 р. проживши 80 літ. Покійний нар. в селі Боберка, пов. Турка, Зах. Україна. Залишив у смутку 2 синів і 3 доньки.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Фук

МАРІЯ ФЕДЧИШИН з дому КОПЦЮХ, членка Т-ва ім. Ольги Басараб — 413 Відд. УНС в Hillside, N.J., померла 27 травня 1968 р. на 73 р. життя. Покійна походила з с. Руди, пов. Рогатин, Зах. Україна. Залишила в смутку мужа Василя, 3 синів: Івана, Михайла і Миколая і 4 внуків, 2 братів: Івана і Михайла на Україні. Похорон відбувся 31 травня 1968 р. з укр. кат. церкви Непорочного Зачаття, Hillside, N. J., а відтак на цвинтар Evergreen.
Вічна Їй Пам'ять!
Г. Ратушна, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6015. Тарзан очолює групу!

Група очолювана Тарзаном, посувалася вперед вздовж слідів, які вели до засідки.

— Це добре — запаркуйте авто і зачинаймо працю! — наказував мавполюд.

— Собаки переночують в цій ямі!